

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2016. február 8., hétfő

Tartalomjegyzék

6/2016. (II. 8.) Korm. rendelet	A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet módosításáról	674
3/2016. (II. 8.) MNB rendelet	A pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 51/2015. (XII. 9.) MNB rendelet módosításáról	675
2/2016. (II. 8.) AB határozat	A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szabályainak – a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző – az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről és a jogegységi határozat alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatának elrendeléséről	682
26/2016. (II. 8.) KE határozat	Kitüntetés adományozásáról	701
27/2016. (II. 8.) KE határozat	Bírói felmentésről	701
28/2016. (II. 8.) KE határozat	Bírói felmentésről	702
29/2016. (II. 8.) KE határozat	Bírói felmentésről	702
30/2016. (II. 8.) KE határozat	Bírói felmentésről	702
1022/2016. (II. 8.) Korm. határozat	A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról és a 2015. évi költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról	703

III. Kormányrendeletek

**A Kormány 6/2016. (II. 8.) Korm. rendelete
a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről
szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.)
Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány

a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 81. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 2. alcímmel egészül ki:
„2. A parlamenti államtitkár feladat- és hatásköre
4. § A parlamenti államtitkár
a) irányítja a nemzeti rendezvények koncepciójának kidolgozásával és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat,
b) irányítja a társadalmi kapcsolattartással, így különösen a Honvédség érdekképviselői szerveivel történő együttműködéssel, a magyarországi vallási felekezetekkel történő kapcsolattartással, a katonai hagyományőrzéssel, továbbá a kulturális és katonai pályára-irányítással összefüggő feladatokat ellátó felsőoktatási és köznevelési intézmények e tevékenységének elősegítésével kapcsolatos feladatokat,
c) irányítja az ifjúságpolitika és az esélyegyenlőség Honvédséget érintő felső szintű feladatainak végrehajtását, és
d) felügyeli a Tábori Lelkészi Szolgálat hivatali működését.”
- 2. §** Az R. 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkár felelősségi körébe tartozik a 6. § (1) bekezdés 13. és 14. pontjában meghatározott szakterületek szakmai irányítása.”
- 3. §** Hatályát veszti az R. 6. § (1) bekezdés 33–36. pontja.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 3/2016. (II. 8.) MNB rendelete a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanksi információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 51/2015. (XII. 9.) MNB rendelet módosításáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés i) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (6) és (9) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanksi információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 51/2015. (XII. 9.) MNB rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 14/A. §-sal egészül ki:
„14/A. § A 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA KONSZOLIDÁLT JELENTÉSEK – HITELINTÉZETEK” megnevezésű táblázatnak – a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanksi információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 51/2015. (XII. 9.) MNB rendelet módosításáról szóló 3/2016. (II. 8.) MNB rendelet 1. melléklet 1. pontjával megállapított – 13a–13c sora szerinti felügyeleti jelentést a hitelintézet első alkalommal 2016 első és második naptári negyedévére mint tárgyidőszakra vonatkozóan, naptári negyedévenként külön-külön teljesíti, a teljesítési határidő 2016. szeptember 30.”
- 2. §** Az R. 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 3. §** Az R. 3. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
- 4. §** Az R. 2. § (3) bekezdésében és 4. § (3) bekezdésében a „14–49.” szövegrész helyébe a „13a–49.” szöveg lép.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet a 3/2016. (II. 8.) MNB rendelethez

1. Az R. 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA KONSZOLIDÁLT JELENTÉSEK – HITELINTÉZETEK” megnevezésű táblázata a következő 13a–13c sorral egészül ki:

	<i>(Táblakód)</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>Jelentési gyakoriság</i>				<i>Beküldési határidő)</i>
„13a	K7HT	Összevont alapú portfólió elemzés - A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása - Összesen			N	A	N: első negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő második hónap 19. napjáig, második – negyedik negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő hónap 18. napjáig A: tárgyévet követő év június 30-ig
13b	K7HA	Összevont alapú portfólió elemzés - A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása - Forint			N	A	N: első negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő második hónap 19. napjáig, második – negyedik negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő hónap 18. napjáig A: tárgyévet követő év június 30-ig
13c	K7HB	Összevont alapú portfólió elemzés - A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása - Deviza			N	A	N: első negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő második hónap 19. napjáig, második – negyedik negyedév tekintetében a tárgydőszakot követő hónap 18. napjáig A: tárgyévet követő év június 30-ig”

2. Az R. 2. melléklet „ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLA KONSZOLIDÁLT JELENTÉSEK – HITELINTÉZETEK” megnevezésű táblázata alatti táblázatot követő, keretbe foglalt rendelkezés helyébe a következő rendelkezés lép:

„ Az összevont alapú felügyelet alá tartozó, a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. és 10. cikke szerinti adatszolgáltatások teljesítésére kötelezett hitelintézet az összefoglaló táblában meghatározott felügyeleti jelentések közül kizárólag a 13a–49. sor szerinti, valamint – az MNB kijelölése alapján – a 12 és 13. sor szerinti felügyeleti jelentést teljesíti az MNB részére.

K7HA
 Összevont alapú portfólió elemzés - A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása - Forint

Sorszám	Sorkód	Megnevezés	Nagyságrend: millió forint																		
			Tárgyegyedévi nyitó állomány		Tárgyegyedévi folyósítás	Tárgyegyedévből vásárolt követelések	Töketörlesztés		Tárgyegyedévből leírt tökekövetelés		Tárgyegyedévből eladott teljesítő követelés			Tárgyegyedévből eladott nemteljesítő követelés			Egyéb állományváltozás	Tárgyegyedévi záró állomány			Mód
			bruttó érték	nettó érték			Tárgyegyedévi törlesztés összesen	e) oszlopból: előtörlesztés	bruttó érték	nettó érték	bruttó érték	nettó érték	eladási ár	bruttó érték	nettó érték	eladási ár		db	bruttó érték	nettó érték	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17 = 1+3+4-5-7-9-12+15	18	19
a	b	c	d	e	f	g1	g2	h1	h2	h3	i1	i2	i3	j	k1	k2	k3	z			
001	K7HA1	Hitelek																			
002	K7HA11	Jegybank																			
003	K7HA12	Államháztartás																			
004	K7HA121	ebből: központi kormányzat																			
005	K7HA122	helyi önkormányzat																			
006	K7HA13	Hitelintézetek																			
007	K7HA14	Egyéb pénzügyi vállalatok																			
008	K7HA15	Nem pénzügyi vállalatok																			
009	K7HA1501	K7HA15-ből: KKV																			
010	K7HA15011	mikrovállalkozás																			
011	K7HA15012	kisvállalkozás																			
012	K7HA15013	középvállalkozás																			
013	K7HA1502	K7HA15-ből: kereskedelmi célú ingatlanal fedezett hitel																			
014	K7HA1503	K7HA15-ből: projektfinanszírozási hitel																			
015	K7HA15031	K7HA1503-ből: kereskedelmi ingatlanal fedezett projektfinanszírozási hitel																			
016	K7HA1504	K7HA15-ből: Money market típusú hitel																			
017	K7HA151	Forgóeszköz hitel																			
018	K7HA152	Beruházási hitel																			
019	K7HA153	Egyéb hitel																			
020	K7HA16	Háztartások																			
021	K7HA1601	K7HA16-ből: lakóingatlanal fedezett jelzáloghitelek																			
022	K7HA1602	K7HA16-ből: fogyasztási hitelek																			
023	K7HA161	Háztartások - lakosság																			
024	K7HA1611	ebből: forintosított lakossági jelzáloghitelek																			
025	K7HA162	Háztartások - önálló vállalkozók																			
026	K7HA17	Háztartásokat segítő non-profit intézmények																			
027	K7HA18	Külföld																			

K7HB
Összevont alapú portfólió elemzés - A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása - Deviza

Nagyságrend: millió forint

Sorszám	Sorkód	Megnevezés	Tárgyegyedévi nyitó állomány		Tárgyegyedévi folyósítás	Tárgyegyedévben vásárolt követelések	Tőketörlesztés		Tárgyegyedévben leirt tőkekövetelés		Tárgyegyedévben eladott teljesítő követelés			Tárgyegyedévben eladott nemteljesítő követelés			Egyéb állományváltozás	Tárgyegyedévi záró állomány			Mód	
			bruttó érték	nettó érték			Tárgyegyedévi törlesztés összesen	e) oszlopból: előtörlesztés	bruttó érték	nettó érték	bruttó érték	nettó érték	eladási ár	bruttó érték	nettó érték	eladási ár		db	bruttó érték	nettó érték		
			1	2			3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13	14	15		16
a	b	c	d	e	f	g1	g2	h1	h2	h3	i1	i2	i3	j	k1	k2	k3	z				
001	K7HB1	Hitelek																				
002	K7HB11	Jegybank																				
003	K7HB12	Államháztartás																				
004	K7HB121	ebből: központi kormányzat																				
005	K7HB122	helyi önkormányzat																				
006	K7HB13	Hitelintézetek																				
007	K7HB14	Egyéb pénzügyi vállalatok																				
008	K7HB15	Nem pénzügyi vállalatok																				
009	K7HB1501	K7HB15-ből: KKV																				
010	K7HB15011	mikrovállalkozás																				
011	K7HB15012	kisvállalkozás																				
012	K7HB15013	középvállalkozás																				
013	K7HB1502	K7HB15-ből: kereskedelmi célú ingattal fedezett hitel																				
014	K7HB1503	K7HB15-ből: projektfinanszírozási hitel																				
015	K7HB15031	K7HB1503-ből: kereskedelmi ingattal fedezett projektfinanszírozási hitel																				
016	K7HB1504	K7HB15-ből: Money market típusú hitel																				
017	K7HB151	Forgóeszköz hitel																				
018	K7HB152	Beruházási hitel																				
019	K7HB153	Egyéb hitel																				
020	K7HB16	Háztartások																				
021	K7HB1601	K7HB16-ből: lakóingattal fedezett jelzáloghitelek																				
022	K7HB1602	K7HB16-ből: fogyasztási hitelek																				
023	K7HB161	Háztartások - lakosság																				
024	K7HB1611	ebből: forintosított lakossági jelzáloghitelek																				
025	K7HB162	Háztartások - önálló vállalkozók																				
026	K7HB17	Háztartásokat segítő non-profit intézmények																				
027	K7HB18	Külföld																				

Jelmagyarázat

Tilos

2. melléklet a 3/2016. (II. 8.) MNB rendelethez

1. Az R. 3. melléklet III. pont első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „Az ebbe a fejezetbe tartozó konszolidált adatszolgáltatási táblákat – a KONSZDMM, KDMM, K7HT, K7HA és K7HB kódú tábla kivételével – kizárólag azon összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézet köteles teljesíteni, amely nem kötelezett a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. és 10. cikke szerinti FINREP adatszolgáltatás teljesítésére, azaz konszolidált éves beszámolóját nem az IFRS alapján készíti.
 A K7HT, K7HA és K7HB táblát, valamint – amennyiben az adatszolgáltatásra az MNB a hitelintézetet kijelöli – a KONSZDMM és KDMM táblát a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. és 10. cikke szerinti adatszolgáltatások teljesítésére kötelezett hitelintézet is köteles teljesíteni.”
2. Az R. 3. melléklet III. pontja a következő rendelkezéssel egészül ki:

„K7HT–K7HB Összevont alapú portfólió elemzés – A hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulása

A táblákat a magyar számviteli szabályok szerint kell kitölteni. Kivételt képez ez alól azon összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézet, amely konszolidált éves beszámolóját az IFRS alapján készítik el, azaz amely a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 9. és 10. cikke szerinti FINREP adatszolgáltatás teljesítésére kötelezett. Az e körbe tartozó hitelintézet a táblákat az IFRS-szel összhangba kell, hogy összeállítsa.

Az Integrációs Szervezet azon tagja, amely az MNB határozata alapján a CRR második-negyedik és hatodik-nyolcadik részében, valamint a CRD VII. címében szereplő kötelezettségének szubkonszolidált alapon köteles megfelelni, a táblákat az MNB határozata szerinti szubkonszolidált alapon köteles teljesíteni, és az így jelentett adatokat a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. által az Integrációs Szervezet tagjainak adataival konszolidált jelentése nem tartalmazza.

A táblákban az összevont alapú felügyelet alá tartozó külföldi csoporttagok adatai nem szerepeltetendők.

A táblákban kell részletezni a hitelintézet által nyújtott hitelek állományának alakulását befolyásoló tranzakciókat (folyósítás, törlesztés, leírás, elengedés, vásárlás, eladás). Hitelek alatt az egyedi felügyeleti mérleg 1AB5 Hitelek sorában jelentett tételek értendők, azaz tartalmazzák a pénzügyi lízing követeléseket és a megvásárolt követeléseket is. Ennek megfelelően az IFRS-t alkalmazó hitelintézet esetében a táblák nem tartalmazzák az eszközoldali betéteket és a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet szerinti ún. előlegeket, tartalmazzák viszont azon hitelekkel kapcsolatos tranzakciókat, amelyeket a hitelintézet az IFRS 5 alapján az értékesítésre tartott befektetett eszközök és elidegenítési csoportok közé sorolt.

A K7HT–K7HB táblák ún. mozgástáblák, ennek megfelelően mind a forintban, mind a devizában nyújtott hitelek esetében olyan módon kell az állományváltozás összetevőit szerepeltetni, hogy a nyitó bruttó állományt előjelhelyesen korrigálva a forgalmakkal a záró bruttó állományt kapjuk.

A devizában fennálló hitelállományi és forgalmi adatok forint értékének meghatározásánál az 1. melléklet 5.5. pontja szerint kell eljárni.

A táblák oszlopai

Az a) és b) oszlopban feltüntetett nyitóállomány a tárgynegyedév első napján fennálló bruttó és nettó hitelállomány. IFRS-t alkalmazó hitelintézet esetében a hitelek bruttó és nettó könyv szerinti értékét a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében foglaltakkal összhangban kell meghatározni. Ennek megfelelően az amortizált bekerülési értéken vagy az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a bruttó könyv szerinti érték a halmozott értékvesztéssel nem csökkentett könyv szerinti értéket jelenti. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a bruttó könyv szerinti érték a hitelkockázat változásából származó valósérték-változás halmozott összegével nem módosított könyv szerinti értéket jelenti.

A c) oszlopban kell a tárgynegyedévben folyósított hitel összegét feltüntetni.

A folyósítások között nem jelenthetők az – ügyfél törlesztési nehézségei miatt, az adatszolgáltatón belül – átstrukturált hitelek, továbbá a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességéről szóló 2009. évi IV. törvény szerinti áthidaló kölcsönök.

A folyószámlahitelek folyósítás és törlesztés adatait a szerződések állományváltozása alapján a következők szerint kell meghatározni: amennyiben az adott folyószámlahitel állománya az előző negyedévhez képest nőtt, folyósításként, csökkenés esetén pedig törlesztésként kell jelenteni. A folyószámlahitel fogalmát a rendelet 1. melléklete tartalmazza.

A d) oszlopban kell kimutatni a tárgynegyedévben vásárolt követelések összegét bekerülési értéken.

Az e) és f) oszlopban a tárgynegyedévben törlesztett tőke (ütemezett és rendkívüli) összegét kell szerepeltetni.

Előtörlesztés alatt a hitel- vagy kölcsönszerződésben rögzített esedékességeket megelőző, részleges vagy teljes törlesztés kell érteni.

A folyószámlahitelek törlesztés adatait a c) oszlopnál ismertetett módon kell meghatározni.

A törlesztés, előtörlesztés adatok esetében az átstrukturálásból eredő tételeket a tábla nem tartalmazhatja. Tehát hibásnak minősül, ha az adatszolgáltató az eredeti hitel összegét lejelenti (elő)törlesztésként, majd az új, átstrukturált hitel összegét folyósításként.

A gyűjtőszámla-hitelként folyósított forinthitelek állományának növekedését vagy csökkenését sem lehet a folyósítások, illetve a törlesztések között jelenteni. Ezeket a változásokat a j) Egyéb állományváltozás oszlopban kell szerepeltetni.

A g1) és g2) oszlopban kell feltüntetni a tárgynegyedévben behajthatatlannak minősített és leírt, illetve az egyéb okból leírt követelésnek a leírás kori bruttó (teljes) nyilvántartási és nettó értékét szektoronkénti bontásban. Itt kell jelenteni a behajthatatlannak nem minősíthető elengedett követelések elengedési kori bruttó nyilvántartási és nettó értékét is.

A h1)–h3) és i1)–i3) oszlopban kell a tárgynegyedévben véglegesen eladott – eladás előtt a mérlegben kimutatott – követelés összegét szerepeltetni könyv szerinti bruttó értéken, nettó értéken és az adásvételi szerződés szerinti értéken (eladási áron), függetlenül attól, hogy ellenértékük megfizetésére mikor került sor. Könyv szerinti érték feletti értékesítés esetén nettó érték alatt a Hitkr. 9. § (18) bekezdése szerinti értékvesztés-visszaírás előtti nettó érték értendő.

Az eladott követelések teljesítő és nemteljesítő besorolását – az IFRS-t alkalmazó hitelintézet kivételével – a KNPE tábla kitöltési előírásaiban foglaltak alapján kell elvégezni. IFRS-t alkalmazó hitelintézet esetében a besorolást a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet III. melléklete szerinti F 18.00 kódú táblának a 680/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet V. mellékletében foglalt kitöltési előírásai alapján kell elvégezni.

Az eladott kihelyezéseket is azokban a sorokban kell megjelentetni, amelyekben eredetileg is a mérlegben voltak, még akkor is, ha más devizában történt az eladásuk.

A j) oszlopban kell feltüntetni a tábla sorai, illetve a forint és deviza táblák közötti (többek között a szektor-, instrumentum besorolás, devizanem változása, kamattőkésítés, stb. miatt szükséges) tárgynegyedéves átsorolásokat, átstrukturálásokat a mozgás irányának megfelelő előjellel. Az oszlopon belül az állomány kivezetését (–) előjellel, az új sorba, táblába történő átsorolást (+) előjellel kell kimutatni. Soron belüli változásnál a változás hatása nettó módon jelenik meg.

IFRS-t alkalmazó hitelintézet esetében az oszlop tartalmazza a hitelek kezdeti értékeléséből, az effektív kamat számításából, illetve a valós érték változásból eredő különbözeteit, állományváltozások összegét is.

Az oszlop tartalmazza a deviza átértékelődésből eredő állományváltozások összegét is.

A k1) oszlopban kell feltüntetni a tárgynegyedév végén fennálló hitelszerződések darabszámát, a k2) és k3) oszlopban a tárgynegyedév végén fennálló hiteltartozás összegét bruttó és nettó könyv szerinti értéken. Ennek megfelelően ebben a táblában is szerepeltetni kell a mérlegben szereplő, függővé nem tett kamatozatokat, melynek változása a j) oszlopban jelentendő.

A k1) oszlopban csak azon szerződések számát kell jelenteni, ahol ténylegesen van fennálló hitelállomány. Tehát a szerződésszám nem tartalmazza az olyan hitelkeret szerződések számát, ahol a hitelt még nem hívták le, továbbá az olyan szerződések darabszámát, ahol a hitelt lehívták ugyan, de a tárgynegyedév végére a hitelállomány 0 egyenleget mutat (vagyis a teljes hitel törlesztésre került). A szerződések száma nem tartalmazza a kényszerhitelek darabszámát.

Eltérve az IAS 39 szabályaitól, a devizahitelek forintosítása esetén a forintosítás nem minősül törlesztésnek, illetve folyósításnak, a kapcsolódó tételeket a j) oszlopban, a deviza táblában negatív, míg a forint táblában pozitív előjellel kell szerepeltetni. Amennyiben a forintosított követelésállomány az árfolyam változásával módosulhat, azaz az adatszolgáltató a későbbiekben számol el árfolyamváltozást, úgy a hitelt továbbra is deviza hitelnek kell tekinteni és ennek megfelelően a deviza táblában szerepeltetni.

A táblák sorai

A táblák sorainak kitöltésénél a 7HT, 7HA és 7HB tábláknál leírtak az irányadóak.

Az IFRS-t alkalmazó hitelintézetnek az ügyfél szektorbesorolását a FINREP jelentéssel összhangban, de a belföldi szektorok esetében az egyedi szintű jelentéssel azonos részletezettséggel kell elvégeznie.”

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 2/2016. (II. 8.) AB határozata a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szabályainak – a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző – az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről és a jogegységi határozat alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatának elrendeléséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Dienes-Oehm Egon, dr. Kiss László és dr. Varga Zs. András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Czine Ágnes, dr. Lenkócs Barnabás, dr. Pokol Béla és dr. Sulyok Tamás* különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szabályainak – a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző – az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozat alaptörvény-ellenes, ezért a jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben történt közzétételére, 2014. január hó 24. napjára visszaható hatállyal megsemmisíti.
2. Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLV. törvény 45. § (6) bekezdése alapján elrendeli a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szabályainak – a 2011. évi CLVI. törvénnyel történő módosítását megelőző – az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozat alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Zalaegerszegi Törvényszék – mint másodfokú bíróság – tanácsa (a továbbiakban: indítványozó), a Bf.110/2015/8. számú végzésével az előtte folyamatban lévő eljárást felfüggesztette és kérte, hogy az Alkotmánybíróság a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szabályainak – a 2011. évi CLVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) történő módosítását megelőző – az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem adózása szabályai egységes értelmezéséről szóló 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozat (a továbbiakban: KJE) alaptörvény-ellenességét állapítsa meg.
- [2] 1. Az indítvánnyal érintett ügyben az elsőfokú bíróság ítéletével bűnösnek mondta ki a vádlottat folytatólagosan elkövetett költségvetési csalás bűntettében és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében, ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az elsőfokú ítélet tényállása szerint a vádlott saját nevében – és más, általa felkért személyek nevében – fémhulladék értékesítést folytatott a 2008 és 2011 közötti években anélkül, hogy tevékenysége után adót fizetett volna, így a költségvetést ÁFA, SZJA, EHO adónemekben mindösszesen 29 556 000 forint vagyoni hátrány érte. A vádlott az eljárás során arra hivatkozott, hogy a „hulladékiparban” köztudomású volt, hogy 800 000 forint

értékhatárig adómentesen lehet fémkereskedelmi tevékenységet folytatni és nem volt tudomása arról, hogy erre az ingóértékesítés szabályai nem vonatkozhatnak. Az ügyben ugyanis a 2012. december 13. napján kelt igazságügyi könyvszakértői vélemény az Szja tv. – a Módtv. 2012. január 1-jei hatálybalépését megelőzően hatályban volt – 58. § (8) bekezdése alkalmazásával nem az ingóvagyonárgy értékesítésére vonatkozó adószabályokat alkalmazta, hanem – az átruházás üzletszerűsége miatt – az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályokat. Ennek következményeképpen a szakértői vélemény nem csak személyi jövedelemadó hiányt, hanem általános forgalmi adó hiányt és az egészségügyi hozzájárulás hiányát is megállapította, ami a vádlottra nézve kedvezőtlenebb volt, mintha az Szja tv. 58. §-ának (1)–(7) bekezdései alapján számították volna ki az adófizetési kötelezettségét.

- [3] Az indítvány szerint azonban a Módtv. hatálybalépése előtt az Szja tv. 58. §-ának (8) bekezdése az „üzletszerű elkövetéshez” egy külön feltételt is támasztott, mely szerint akkor üzletszerű az átruházás, „ha ellenérték fejében történik és az üggyel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként adólevonási joga megnyílik”.
- [4] Az indítvány hangsúlyozza, hogy az elsőfokú ítélet ugyan vizsgálta az Szja tv. 58. § (8) bekezdésének idézett feltételét, de az időközben megszületett KJE kimondta, hogy a 2011. december 31-ig hatályos adójogi szabályozás szerint a gazdasági tevékenység keretében folytatott ingóvagyonárgy értékesítés üzletszerű, és utána az adózónak akkor is az Szja tv. 58. § (8) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell – az önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint – személyi jövedelemadót fizetni, ha az általános forgalmi adó alanyaként a bejelentkezést elmulasztotta és így az általános forgalmi adó levonás joga nem nyílt meg.
- [5] Az indítványozó álláspontja szerint tehát a KJE a jogalkalmazó felé akként rendelkezik, hogy a módosítás előtti Szja tv. 58. § (8) bekezdésének utolsó mondatát figyelmen kívül kell hagynia. E rendelkezés sérti egyrészt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elvét, másrészt a C) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott hatalommegosztás elvét, mert a Kúria jogértelmezés helyett jogot alkotott – ráadásul visszaható hatállyal.
- [6] Az indítványozó észrevételezte továbbá, hogy a Kúria a KJE meghozatala során nem vette figyelembe azt a jogalkotói szándékot, amely a Módtv. révén 2012. január 1-jétől a fémhulladék értékesítése kapcsán egyébként is speciális adózási szabályokat vezetett be.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótló felhívására az indítványozó végzéssel kiegészítette az indítványt. A végzésben foglalt hivatkozás szerint az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja, továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapozza meg. Az indítványozó az Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pontja alapján kérte a KJE megsemmisítését, mert állítása szerint az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonság elvét. Az állampolgárok ugyanis a jogszabályok tételes szövegében bízva tervezik adójogilag releváns cselekedeteiket, és e jogszabályszövegből a Kúria – jogértelmezéssel – elrendelte egy egész mondat figyelmen kívül hagyását.
- [8] Az indítványozó szerint az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében meghatározott hatalommegosztás elvét pedig azért sérti a KJE, mert a Kúria nem jogalkotó, hanem jogalkalmazó szerv.
- [9] 3. A KJE akként rendelkezik, hogy „A 2011. december 31-ig hatályos adójogi szabályozás szerint gazdasági tevékenység keretében folytatott ingó vagyontárgy értékesítés üzletszerű, és utána az adózónak akkor is az Szja. tv. 58. § (8) bekezdésében foglaltak szerint kell – önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint – személyi jövedelemadót fizetni, ha az áfa alanyaként való bejelentkezést elmulasztotta, és így az áfa levonási joga nem nyílt meg.”
- [10] 4. A KJE indokolásának lényege a következő.
- [11] 4.1. Az ingóságok értékesítését lehetővé tevő weboldalak elterjedése megváltoztatta az ingó vagyontárgyak értékesítésének lehetőségét és az ilyen vagyontárgyak nagy tömegben történő áruba bocsátását. Az internetes oldalakon történő értékesítések adókövetkezményeit az adóhatóság magánszemélyek esetében vizsgálta és jellemzően a 2005–2008 közötti időszakra – mindkét adónemben – adó-, és járulékkülönbözetet állapított meg. A jogegységi eljárás kezdeményezésének indoka az volt, hogy az adóhatósági eljárásokat követően indult közigazgatási perekben a Kúria két pénzügyi ítélkező tanácsa – azonos történeti tényállás mellett, azonos időszakra nézve és azonos jogszabályi keretek között – érdemben eltérően határozta meg az ingó átruházás következményeit. A törvényalkotó ugyanis az ingó vagyontárgy üzletszerű átruházására külön szabályt alkotott, mégpedig az Szja. tv. 58. §-ának (8) bekezdését, amely szerint az üzletszerű értékesítést ún. önálló tevékenységből származó

- jövedelemként kell kezelni, s adózása is ekként alakul. Az 58. § (8) bekezdése három együttes feltételt határozott meg a következők szerint: „E rendelkezés alkalmazásában üzletszerű az átruházás, ha ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként adólevonási joga megnyílik.”
- [12] 4.2. A jogegységi eljárás lefolytatására vonatkozó indítvány az említett rendelkezés vizsgálatára irányult, nevezetesen arra, hogy egy adózás alá tartozó tevékenység meghatározásában együttes feltételnek tekinthetők-e az olyan feltételek, ahol az egyik az adózó szándékától függ, a másik pedig – az alanyi mentesség értékhatára miatt – a tevékenység nagyságrendjéből eredő objektív alapú következmény.
- [13] A jogegységi eljárás során a Legfőbb Ügyész az indítványra írásbeli nyilatkozatot tett, amely szerint nem üzletszerű az ingó vagyontárgy rendszeres értékesítése, ha a magánszemély az általános forgalmi adó hatálya alá tartozó adózók nyilvántartásába nem jelentkezett be, vagy az általános forgalmi adóra vonatkozó szabályok szerint adólevonási joga nem nyílt meg. Ilyen esetben – a Legfőbb Ügyész nyilatkozata szerint – az Szja. tv. egyes különadózó jövedelmekre vonatkozó 58. § (1)–(7) bekezdését kell alkalmazni.
- [14] 4.3. A KJE arra az álláspontra helyezkedett, hogy az üzletszerűsége vonatkozó második és harmadik feltétel (azaz az általános forgalmi adó hatálya alá bejelentkezés és az adó levonás jogának megnyílta), olyan szorosan egymásból következnek, hogy a második hiányában a harmadik vizsgálata fel sem merülhet, ugyanis „következetes jogértelmezés nem alapul fikción (ha bejelentkezett volna, akkor a mentességet választotta, illetve választhatta volna). Annak a körülménynek a megítéléséhez tehát, hogy az Szja. tv. vonatkozásában az ingóértékesítés üzletszerűnek minősül-e vagy sem, külön adózik-e vagy összevontan, nincs jelentősége annak, hogy az adott adóévben mekkora összegű volt a forgalom, mert az áfakörbe történő bejelentkezésnek meg kell (meg kellett volna) előznie az alanyi adómentesség választását”.
- [15] 4.4. A KJE szerint a norma egyértelmű és világos egy olyan alaphelyzetben, amely az önkéntes jogkövetésre épül. A jogalkotó ugyanis abból indult ki, hogy a bejelentkezési előírást az adózók az adózás rendjének törvényi előírásai és az általános forgalmi adóra vonatkozó szabályok szerint betartják.
- [16] A KJE indokolása hivatkozik az Alaptörvény 28. cikkére, amely szerint az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. E rendelkezés kifejezetten előírja a jogszabályok céljának, az ésszerűség követelményének figyelembe vételét, így, ha változnak a külső viszonyok (megváltozik a közgazdasági feltételrendszer, egyéb szabályok miatt a szöveg más kontextusba helyeződik) és a jogalkotó nem korrigál, akkor a bírói jogértelmezés során az Alaptörvény 28. cikke szerint lehetőség van a normaértelmezést a megváltozott viszonyokhoz igazítani. A KJE indokolása szerint ugyanakkor nem lehet eltekinteni attól, hogy a jogszabály nyelvi formában válik ismertté, az értelmezést a nyelvi tartalom megismerésével kell kezdeni, de ennek eredménytelensége – vagy „abszurd” eredménye – utat nyithat a céltételezéses (teleologikus) értelmezésnek. Az alkotmányos, az Alaptörvény 28. cikkének rendelkezéseit figyelembe vevő tartalom a KJE szerint, a vizsgált esetben a teherbíró képességhez igazodó adófizetési kötelezettséget jelenti. Azt a célt kell keresni, amelynek mentén az alkalmazandó norma a jogrendszerbe illeszkedve képes hatását kifejteni. A KJE indokolása szerint a célmeghatározásba „belefért” a deduktív módszer, azaz kiindulás az alapelvekből, amelyek rávetíthetők az egyedi norma tartalmára.
- [17] 4.5. A KJE végkövetkeztetése szerint tehát normaelkerülés esetén fel sem merülhet az Szja. tv. 58. § (8) bekezdése szerinti hármas feltétel formális együttes alkalmazása, mert az ellentétben állna a szabályozás céljával, amely az üzletszerű ingóértékesítéseket szigorúbb szabályok szerint adóztatja. Nem lehet ugyanis a KJE indokolása szerint helytálló az a jogértelmezés, melynek révén a törvénnyel szembe helyezkedő ügyfél kedvezőbb adójogi helyzetbe kerül, mint a jogkövető. A rendeltetésszerű adózói magatartás elősegítését pedig a KJE-ben foglalt jogértelmezés szolgálja.

II.

- [18] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
 „C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”
- [19] 2. Az Szja tv. 58. § (8) bekezdésének 2011. december 31-én hatályos szövege:
 „58. § (8) Nem alkalmazhatók az (1)–(7) bekezdés rendelkezései akkor, ha az ingó vagyontárgy átruházása üzletszerűen történik. Ekkor – kivéve, ha a magánszemély a bevételt egyéni vállalkozói tevékenysége

keretében szerzi meg – az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. E rendelkezés alkalmazásában üzletszerű az átruházás, ha ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként adólevonási joga megnyílik.”

- [20] 3. Az Szja tv. 58. § (8) bekezdésének 2012. január 1-jén hatályos szövege:
„58. § (8) Ha az ingó vagyontárgy átruházása – kivéve, ha a magánszemély a bevételt egyéni vállalkozói tevékenysége keretében szerzi meg – gazdasági tevékenység [3. § 46. pont] keretében történik, az (1)–(5) bekezdés rendelkezései szerint megállapított jövedelem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül.”
- [21] 4. Az Szja tv. 3. §-ának 2012. január 1-jével megállapított 46. pontja:
„3. § E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:
[...]
46. Gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.”
- [22] 5. A KJE rendelkező része:
„A Kúria öttagú közigazgatási jogegységi tanácsa a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma vezetője által kezdeményezett jogegységi eljárásban meghozta a következő jogegységi határozatot:
A 2011. december 31-ig hatályos adójogi szabályozás szerint gazdasági tevékenység keretében folytatott ingó vagyontárgy értékesítés üzletszerű, és utána az adózónak akkor is az Szja. tv. 58. § (8) bekezdésében foglaltak szerint kell – önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint – személyi jövedelemadót fizetni, ha az áfa alanyaként való bejelentkezést elmulasztotta, és így az áfa levonási joga nem nyílt meg.”

III.

- [23] 1. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel arra, hogy a KJE központi adó-, és járulék nemek alkalmazására vonatkozóan állapít meg szabályokat a bíróságok számára –, mindenekelőtt saját hatáskörének vizsgálatát végezte el az alábbiak szerint.
- [24] Az Alaptörvény 37. cikkének (4) bekezdése alapján „Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)–e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.”
- [25] Az Alaptörvény e rendelkezése a törvényeket (törvényi rendelkezéseket) veszi ki az alkotmányossági vizsgálat alól. A jogegységi határozatra a korlátozás nem terjed ki, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KJE érdemi alkotmányossági vizsgálatának akadályja nincs.
- [26] 2. Az Alkotmánybíróság a 3058/2015. (III. 31.) AB végzésben – az Alaptörvény és az Abtv. rendelkezései mellett, a korábbi gyakorlatot is alapul véve – részletesen kibontotta a bírói kezdeményezések érdemi vizsgálatra való alkalmasságának kritériumait. A hivatkozott végzés szerint: „[a]z indítványnak indokolnia kell továbbá, hogy a sérelmezett jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel, továbbá kifejezett kérelmet kell tartalmaznia a támadott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazása tilalmának kimondására.” (Indokolás [19]). Az indítvány formai vizsgálata során az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az indítványozó csak a KJE megsemmisítésére tett indítványt, az alkalmazási tilalom kimondására vonatkozóan – a főtítkári felhívás ellenére – nem nyilatkozott. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján „[h]a a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-

ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását”. Az Abtv. 45. § (2) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy „[h]a az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés [...] alapján semmisít meg egyedi ügyben alkalmazott jogszabályt, a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható”.

- [27] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerinti, a hatáskörre vonatkozó rendelkezéseket és az Abtv. 45. § (2) bekezdésébe foglalt –, az indítványozó akaratától egyebek mellett az indítvány visszavonhatóságának hiánya miatt is független – jogkövetkezményekre vonatkozó rendelkezéseket együtt értelmezve, arra a megállapításra jutott, hogy a jogkövetkezmény indítványi megjelölésének hiánya ez esetben nem képezi akadályát az Alkotmánybíróság eljárásának.
- [28] E megállapítás egyben azt is jelenti, hogy az Alkotmánybíróság a 3058/2015. (III. 31.) AB végzés fent idézett indokolásából, az alaptörvény-ellenesség megállapításának és alkalmazási tilalom kimondásának konjunktív indítványozására vonatkozó tételt mint a bírói kezdeményezésekkel szemben támasztott követelményt, a továbbiakban nem tartja fenn.
- [29] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett a KJE alkalmazásának szükségességét is.
- [30] Az indítvány szerint az elsőfokú eljárás során a bíróság a védelem felvetése alapján vizsgálta az Szja. tv. 58. § (8) bekezdésének 2011. december 31-ig hatályos feltételrendszerét, azonban időközben megszületett a KJE, amely szerint akkor is az önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint kell személyi jövedelemadót fizetni, ha az adózó az általános forgalmi adó alanyaként való bejelentkezést elmulasztotta. Az indítványból és az elsőfokú ítéletből megállapíthatóan a vád tárgyává tett költségvetési csalást a vádlott a 2008 és 2011 közötti adóévekben követte el, így a 2011. december 31 előtti időszakra vonatkozó KJE-t – amely az említett keretdispozíciót illetően a minősítésre kiható relevanciával bír –, az eljáró bíróságnak a büntetőeljárás során alkalmaznia kell. A hivatkozott bűncselekmény büntetőjogi tényállásának ugyanis szükségképpen eleme a vagyoni hátrány okozása, és a vagyoni hátrány mértéke határozza meg az elkövetővel szemben alkalmazható büntetési tételeket. Megjegyzendő, hogy az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúria jogegységi határozata a bíróságokra kötelező.

IV.

- [31] 1. Az Alkotmánybíróság először röviden áttekintette a jogegységi határozat mint jogintézmény történetét.
- [32] 1.1. A magyar igazságszolgáltatás történetének meghatározó jogszabálya, történeti alkotmányunk vívmánya, a bírói hatalomról szóló 1869. évi IV. törvénycikk deklarálta az igazságszolgáltatás és a közigazgatás szétválasztását („1. § Az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítettik. Sem a közigazgatási, sem a bírói hatóságok egymás hatáskörébe nem avatkozhatnak.”), továbbá megteremtette a bírói függetlenség intézményét és annak – jelen korunkban is példamutató – garanciális szabályait. A törvénycikk 19. §-a („A bíró a törvények, a törvény alapján keletkezett s kihirdetett rendeletek s a törvényerejű szokás szerint tartozik eljárni és ítélni. A rendesen kihirdetett törvények érvényét kétségbe nem veheti, de a rendeletek törvényessége felett egyes jogesetekben a bíró ítélt.”) pedig –, a mai fogalomhasználat szerinti közjogi érvénytelenség esetét kivéve – kinyilvánította a bírói ítélezési tevékenységének törvény alá rendelését.
- [33] 1.2. A polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. évi LIV. törvénycikk módosítása tárgyában született 1881. évi LIX. törvénycikk 4. §-a tartalmazott először rendelkezést arra vonatkozóan, hogy „Az igazságszolgáltatás egyöntetűségének megóvása végett, a vitás elvi kérdések, a magy. kir. Curia polgári tanácsainak teljes ülésében döntetnek el.” Hangsúlyozandó azonban, hogy az idézett rendelkezés, csak a polgári ítélezési gyakorlatban felmerült elvi viták rendezésére adott lehetőséget és nem mondta ki, hogy a teljes ülés megállapodásai az alsó fokú bíróságokra kötelező erővel bírnak. A döntvényalkotási jog tekintetében az igazi áttörést a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. tc. („Plósz-féle Pp.”) életbeléptetéséről szóló 1912. LIV. törvénycikk jelentette, melynek 70. §-a szerint „[a]z igazságszolgáltatás egyöntetűségének megóvása végett a vitás elvi kérdést a kir. Kúriának erre a célra alakított tanácsa (jogegységi tanács) dönti el: 1. ha a kir. Kúria valamelyik tanácsa elvi kérdésben el kíván térni a kir. Kúriának ugyanazt az elvi kérdést eldöntő oly határozatától, a mely a hivatalos gyűjteménybe (78. §) fel van véve; 2. ha a kir. Kúria ellentétes elvi alapon nyugvó határozatokat hozott, vagy ha a kir. ítéltáblák,

- a kir. törvényszékek vagy a kir. járásbíróóságok elvi kérdésben ellentétes gyakorlatot folytatnak, és a kir. Kúria elnöke vagy az igazságügyminister a vitás elvi kérdés egyöntetű eldöntésének biztosítását jövőre szükségesnek tartja.”
- [34] A törvénycikk 75. §-a pedig akként rendelkezett, hogy „[a] kir. Kúriának jogegységi (70. §) valamint teljes ülési határozatát a bíróságok mindaddig követni kötelesek, a míg azt a kir. Kúria teljes ülése meg nem változtatja. A jogegységi és a teljes ülési határozat kötelező hatálya a hivatalos lapban közzétételének napjától számított tizenötödik nappal kezdődik.” Azon túl, hogy a törvénycikk 70–79. §-aiban („NEGYEDIK CZIM A kir. Kúria döntvényei”) jelenik meg először a „jogegységi határozat”, e rendelkezések tették minden bíróság számára kötelezővé a Kúria döntvényeit és vonták meg egyúttal a döntvényalkotási jogot az ítéletábláktól.
- [35] 1.3. A szocialista jog a jogegység biztosítása helyett elsődlegesen az ítékezés elvi irányítására helyezte a hangsúlyt, a Legfelsőbb Bíróság – a bíróságokra nézve kötelező – irányelvei jellemzően az aktuális jogpolitikai célokat szolgálták ki, az ítékezés egységének biztosítása – a bíróságokra nézve ugyancsak kötelező – elvi döntéseken keresztül másodlagossá vált, ezért a jogegységi határozat intézményére a szocialista jogrendszerben már nem volt szükség.
- [36] 1.4. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 47. §-ának 1997. október 1-jén hatályba lépett (2) bekezdése szerint „[a] Legfelsőbb Bíróság biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, jogegységi határozatai a bíróságokra kötelezőek”. Ezzel összhangban – visszatérve az 1912. évi szabályozáshoz és ezzel a jogállami gyökerekhez – az 1997. évi LXVI. törvény (régí Bszi.) szabályozása révén került vissza jogrendszerünkbe a jogegységi határozat.
- [37] 1.5. Hatályos jogrendszerünkben az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése hatalmazza fel a Kúriát a bíróságokra nézve kötelező jogegységi határozat meghozatalára, míg a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 25–44. §-aiban – az elvi bírósági határozat és az elvi bírósági döntés intézménye mellett – részletesen szabályozza a jogegységi határozatra irányadó eljárást.

V.

- [38] A bírói kezdeményezés az alábbiak szerint megalapozott.
- [39] Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a KJE a jogalkalmazó felé akként rendelkezett, hogy hagyja figyelmen kívül a módosítás előtti Szja. tv. 58. § (8) bekezdésének utolsó mondatát. Az indítvány szerint e rendelkezés, azon túl, hogy sérti a jogbiztonság elvét, egyértelműen jogalkotásnak minősül, ami sérti a hatalommegosztás elvét, azaz az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését.
- [40] 1. Az Alkotmánybíróság a 11/2015. (V. 14.) AB határozatban a hatalommegosztás elve és a bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének vizsgálata során – a korábbi alkotmánybíróági gyakorlatot megerősítve – a következő megállapításokat tette: „[a]z Alkotmánybíróság a hatalommegosztás elvével számos határozatában foglalkozott. Az egyes állami szervek hatáskörének világos elválasztásával összefüggésben azt mondta ki, hogy »[a] hatalmi ágak elválasztásának elve nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozzák más hatalmi ágak jogosítványait« [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.]. A bírói hatalmi ágat, amely elvállalja a törvényhozó és a végrehajtó hatalomtól, az állami hatalom azon megnyilvánulásaként írta le az Alkotmánybíróság, amely »az erre rendelt szervezet útján a vitássá tett vagy megsértett jogról – törvényben szabályozott eljárás során – kötelező erővel dönt« [53/1991. (X. 23.) AB határozat]. »A hatalommegosztás elvéből következik a bíróságnak az Alkotmány 45. § (1) bekezdésében meghatározott igazságszolgáltatási monopóliuma, amely végső soron az egyedi ügyekben, a 46. § (1) bekezdésében rögzített ítélezési tevékenység kizárólagosságában ölt testet« [62/2006. (XI. 23.) AB határozat, ABH 2006, 713.].” {11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [24]}
- „A bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének jelentőségét hangsúlyozta az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban is, a hatalommegosztás szempontjából. E döntés többek között rámutatott: »[a] jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében többféle alkotmányos megoldás lehetséges az igazságszolgáltatás rendszerén belül. Önmagában azzal a ténnyel nem sérül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad. A »bírói jogalkotás«, amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével. (ABH 2004, 551, 571.)«” {11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [27]}

- [41] 2. Az Alkotmánybíróságnak a hatáskörére vonatkozó rendelkezések keretei között, az indítványhoz kötöttség elve alapján jelen eljárásban arról kellett döntenie, hogy a KJE rendelkező részében foglalt megállapítás jogértelmezésnek minősül, vagy – ahogyan azt a bírói indítvány állítja –, a folyamatban lévő büntetőeljárás keretdiszpozíciója szempontjából releváns norma szövegének a bíróságok jogalkalmazására nézve kötelező módosítását jelenti-e.
- [42] A KJE, a 2011. december 31-ig hatályban volt adójogi szabályok szerinti ingóértékesítés adózására vonatkozóan tartalmaz – a bíróságok számára kötelező – értelmező rendelkezést. Az ekkor hatályos Szja. tv. 58. §-ának (1)–(7) bekezdései az ingóértékesítés általános szabályait tartalmazták, míg az 58. § (8) bekezdése – mint az általános szabály alóli kivételt – határozta meg az üzletszerű értékesítés eltérő következményeit és az üzletszerűség fogalmát a következőképpen: „[n]em alkalmazhatók az (1)–(7) bekezdés rendelkezései akkor, ha az ingó vagyontárgy átruházása üzletszerűen történik. Ekkor – kivéve, ha a magánszemély a bevételt egyéni vállalkozói tevékenysége keretében szerzi meg – az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. E rendelkezés alkalmazásában üzletszerű az átruházás, ha ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként adólevonási joga megnyílik.” Az idézett rendelkezés nem hagy kétséget a felől, hogy a jogalkotó azon túl, hogy az üzletszerű értékesítésre eltérő szabályokat állapít meg, az „üzletszerűség” fogalmát az Szja. tv. ingóértékesítésre vonatkozó szabályainál – és nem valamely más adónem szabályozásánál, illetve valamennyi adónemre vonatkozóan egységesen – kívánta meghatározni. A jogalkotó tehát nem „utaló” szabályt, vagy értelmező rendelkezést alkalmazott, hanem a fogalom-meghatározást az Szja. tv. ingóértékesítésre vonatkozó főszabályi rendelkezéséhez illesztette.
- [43] 3. A 2013. november 13-án meghozott és 2014. január 24-én a Magyar Közlönyben közzétett KJE által értelmezett 2011. december 31-ig hatályos személyi jövedelemadó rendelkezéseket a törvényhozó 2012. január 1-jei hatállyal módosította. A módosítás érintette az Szja. tv. 58. §-ának egyes rendelkezéseit – így a szóban forgó (8) bekezdést is – valamint az Szja. tv. értelmező rendelkezéseit tartalmazó 3. §-át, amelynek újonnan megállapított 46. pontja egyértelműen meghatározta a gazdasági tevékenység fogalmát. A módosítás egyben új, az ingóértékesítés bevételétől függő kedvezményes szabályt is megállapít, továbbá új rendelkezést állapít meg a fémhulladék átruházásból szerzett bevétel adóztatására is. Ennek megfelelően az Szja. tv. 2012. január 1-től hatályos, jelen ügy szempontjából releváns szabályai a következők:
- „3. § 46. Gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.”
- „58. § (8) Ha az ingó vagyontárgy átruházása – kivéve, ha a magánszemély a bevételt egyéni vállalkozói tevékenysége keretében szerzi meg – gazdasági tevékenység [3. § 46. pont] keretében történik, az (1)–(5) bekezdés rendelkezései szerint megállapított jövedelem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül.
- (9) Az (1)–(8) bekezdésben foglalt rendelkezésektől függetlenül nem kell a jövedelmet megállapítani az ingó vagyontárgyak átruházására tekintettel megszerzett bevételből – ide nem értve, ha a bevételt a magánszemély egyéni vállalkozóként szerzi meg –, ha a bevétel az adóév elejétől összesítve nem haladja meg a 600 ezer forintot.
- (10) A magánszemély kifizetőtől – nem egyéni vállalkozóként – fémkereskedelmi engedélyköteles anyag (fémhulladék) átruházására tekintettel szerzett bevételéből 25 százalék számít jövedelemnek. Az adót a kifizetéskor a kifizető állapítja meg és vonja le, továbbá a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adó és járulékok bevallására, megfizetésére az adózás rendjéről szóló törvényben előírt módon és határidőre – a magánszemélyhez nem köthető kötelezettségként – vállalja be és fizeti meg. E jövedelemmel összefüggésben a kifizetőt, illetve a magánszemélyt egyéb, közteherrel összefüggő kötelezettség nem terheli.”
- [44] A Módtv.-nek a fenti, az Szja. tv. 58. §-át 2012. január 1-jével módosító 14. §-ához fűzött indokolás T/4662. irományszámon a következőket tartalmazta: „[a]z Szja törvény hatályos szabálya alapján nem alkalmazhatók az ingó értékesítésére vonatkozó rendelkezések (Szja tv. 58. §) akkor, ha az ingó vagyontárgy átruházása üzletszerűen történik. Üzletszerű az átruházás, ha az ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyaként az adólevonási joga megnyílik. Az említett szabályozás alapján – függetlenül attól, hogy az értékesítés az eset összes körülménye alapján kimeríti a hétköznapi és az általános forgalmi adó szerinti üzletszerűség fogalmát – az önálló tevékenységre vonatkozó szabályokat nem lehet alkalmazni, ha az értékesítő nem jelentkezik be áfa-alanyaként, vagy, ha bejelentkezik ugyan, de alanyi mentességet választ. Az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságának hiánya az egészségügyi hozzájárulás szempontjából bevételkiesést jelent, ugyanis

az összevont adóalapba tartozó jövedelem hiányában nem kell a 27 százalékos egészségügyi hozzájárulást sem megfizetni. A módosító rendelkezés egyértelműen rögzíti, hogy abban az esetben, ha az ingó vagyontárgy értékesítése gazdasági tevékenység keretében történik, az értékesítésből megállapított jövedelmet önálló tevékenységből származó jövedelemként kell figyelembe venni. A gazdasági tevékenység fogalmát az értelmező rendelkezések tartalmazzák. [3. § 46. pont]."

- [45] Az előzőekben idézett törvénymódosítás és annak indokolása alapján egyértelműen megállapítható, hogy a jogalkotó – az indítványozóval egyébként azonosan – maga is akként értelmezte az Szja. tv. 58. §-ának 2005. január 1. és 2011. december 31. között változatlan szöveggel hatályban volt rendelkezését, miszerint az önálló tevékenységre vonatkozó szabályokat nem lehetett alkalmazni, ha az értékesítő nem jelentkezett be áfa-alanyként, vagy, ha bejelentkezett ugyan, de alanyi mentességet választott. A gazdasági életben bekövetkezett változásokat tehát a jogalkotó érzékelte és az általa szükségesnek ítélt módosítást végrehajtotta.
- [46] 4. Az Alkotmánybíróság nem ért egyet az Alaptörvény 28. cikkének a KJE-ben általános jelleggel kifejtett olyan értelmezésével, amely szerint „ha változnak a külső viszonyok (megváltozik a közgazdasági feltételrendszer, egyéb szabályok miatt a szöveg más kontextusba helyeződik) és a jogalkotó nem korrigál, akkor a bírói jogértelmezés során az Alaptörvény 28. cikke szerint lehetőség van a normaértelmezést a megváltozott viszonyokhoz igazítani.” Ez az értelmezés azon túl, hogy az Alaptörvény 28. cikkéből nem vezethető le, ellentétben áll a 25. cikk (3) bekezdésével is, amely a jogalkalmazás egységének biztosítására, és nem a jogalkotó vélt, vagy valós mulasztásának jogegységi határozattal történő korrigálására vonatkozó felhatalmazást tartalmaz. Ezen túlmenően a KJE nyelvi kereteket figyelmen kívül hagyó normaértelmezése az egységes joggyakorlat biztosítása helyett ahhoz vezetett, hogy a jogértelmezés „eloldódott” az értelmezett jogszabálytól, és a törvényhozás talajára tévedve sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében deklarált és az Alaptörvény államszervezetre vonatkozó rendelkezéseiben testet öltő hatalommegosztás elvét.
- [47] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KJE meghozatalakor a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó alaptörvényi felhatalmazás kereteit és elvonta a törvényhozói hatalmi ág jogkörét, ami az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.
- [48] A B) cikk (1) bekezdésére hivatkozó indítványelem kapcsán az Alkotmánybíróság megállapítja: a jogegységi határozat mint alkotmányos intézmény mindig múltbéli történeti tényállások alapján kerül meghozatalra, ez azonban önmagában visszaható hatályt nem eredményez. Jelen esetben viszont a KJE – az alkalmazandó jogszabállyal ellentétesen – az adózók meghatározott köre számára egyértelműen hátrányos jogkövetkezményt állapít meg, így a C) cikk (1) bekezdésében deklarált hatalommegosztás elvének és a B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogbiztonság elvének együttes sérelme szükségképpen vezetett a KJE alaptörvény-ellenességének megállapításához.
- [49] 5. Az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.
- [50] Az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés főszabály szerint az Abtv. 45. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság megsemmisítéséről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a főszabálytól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja [Abtv. 45. § (4) bekezdés].
- [51] Az Alkotmánybíróság a nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege elvét figyelembe véve, a jogbiztonság követelményének érvényre juttatása érdekében a jogegységi határozatnak a közzétételére visszamenőleges hatályú megsemmisítése mellett döntött. A visszamenőleges hatállyal megsemmisített jogegységi határozat a közzétételének időpontjára visszahatóan semmis, ami kizárja annak alkalmazását. A bírói kezdeményezés alapján indult alkotmánybírósági eljárás tekintetében mindez azt jelenti, hogy az alkotmánybírósági határozat hivatalos lapban való közzétételét követően a felfüggesztett büntetőeljárást folytatni kell, a büntető ügyet érdemben el

kell bírálni. Mivel az *ex tunc* hatályú megsemmisítés jogi konzekvenciáit az ítélező bíró vonja le, ezért e határozat rendelkező részében szükségtelen volt az alkalmazási tilalom kimondása.

- [52] 6. Az Abtv. 45. § (6) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás és szabálysértési eljárás felülvizsgálatát rendeli el, ha az eljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi, illetve a szabálysértési felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne.
- [53] Mivel az Alkotmánybíróság megállapította a KJE alaptörvény-ellenességét, ezért elrendelte az alaptörvény-ellenesnek minősített jogegységi határozat alkalmazásával lefolytatott jogerősen lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [54] 7. Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenesség megállapítására tekintettel az Abtv. 44. § (1) bekezdése második mondata alapján elrendelte határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévy Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1637/2015.

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [55] Egyetértek a határozat rendelkező részével, az annak indokolása V/4. pontjában (Indokolás [46]–[48]) foglalt érvelést ugyanakkor az alábbi kiegészítéssel és pontosítással tudom elfogadni.
- [56] A határozat indokolása szerint a Kúria jogegységi tanácsának értelmezése „azon túl, hogy az Alaptörvény 28. cikkéből nem vezethető le, ellentétben áll a 25. cikk (3) bekezdésével is, amely a jogalkalmazás egységének biztosítására, és nem a jogalkotó vélt, vagy valós mulasztásának jogegységi határozattal történő korrigálására vonatkozó felhatalmazást tartalmaz.”
- [57] Az egységes és következetes jogértelmezés az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamiság részét képező jogbiztonság fontos garanciája. Úgy vélem, hogy amikor a jogalkalmazók a jogszabályok tartalmát az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően kibontják, nem tekinthetnek el attól, hogy e normák

milyen alkotmányos rendet juttatnak érvényre, milyen gazdasági és társadalmi közegben fejtik ki hatásukat, milyen viszonyokat kívánnak szabályozni. Ez azt is jelenti, hogy e körülmények időközbeni jelentős átalakulása szükségképpen visszahat a rendelkezések tartalmára és értelmezésére is. Akkor is, amikor a jogalkotó e változásokra nem reagál, a jogalkalmazóknak az Alaptörvény 28. cikkében foglalt követelményeket tiszteletben tartva és követve kell alakítaniuk normaértelmezésüket. Az Alaptörvény 28. cikkével összefér, sőt, adott esetben abból kényszerítően következik, hogy a bíróságok eltérjenek korábbi álláspontjuktól és az új körülményekre figyelemmel alakítsanak ki egy új értelmezési keretet.

- [58] Megítélésem szerint az abban való állásfoglalás, hogy a bíróságok jogfejlesztő tevékenységük kifejtése során a hatalmi ágak elválasztásának és a jogállamiság elvét tiszteletben tartották-e, mindig az adott eset körülménei, a jogági szabályok sajátosságaira is figyelemmel lévő vizsgálatán alapulhat. Alkotmányossági aggályt alapvetően ott látok, amikor az értelmezés eredményeként előálló tartalom túllép a szöveg által kijelölt tartományon, valójában tehát jogalkotás történik, miként a jelen esetben is.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [59] A határozat rendelkező részét támogatom. Az indokolás központi megállapításaival azonban – az alábbi indokok miatt – nem tudok egyetérteni, mivel más álláspontot képviselek a rendesbírói normaalkotás alkotmányossági megítélésében.
- [60] Álláspontom szerint mára már a kontinentális – különösen a jogegységi határozat intézményét alkalmazó elenyésző számú – jogrendszerekben sem az a kérdés, hogy a rendesbírók végeznek-e normaalkotást, hanem az, hogy az ítélezés során történő normaalkotásuknak milyen korlátai vannak – különös tekintettel az alkotmánybírói felülvizsgálat lehetőségére.
- [61] A rendesbírói ítékezésnek ezt az aspektusát a többségi határozat indokolásában is idézett 11/2015. (V. 14.) AB határozathoz fűzött párhuzamos indokolásomban vizsgáltam utoljára. Ott emeltem ki, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésébe foglalt hatalommegosztási klauzula önmagában nem akadályozza meg a rendesbírókat abban, hogy igazságszolgáltatási hatáskörükhez szorosan tapadó alkotmány- vagy jogértelmezésük során normaalkotást is végezzenek, tehát nincsenek eleve elzárva attól, hogy a jogalkotáshoz hasonló tevékenységet fejtsenek ki. Ezzel összefüggésben idéztem az adótarozás engedélyezésének alkotmányosságát elbíró 3264/2014. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményem idevonatkozó tartalmát is: „[a] szabályt megfogalmazó, normát alkotó bírói döntések [...], a bírói precedensek szükségszerűen visszaható hatályúak (ex post facto természetűek) abban az esetben, ha a jogvitára okot adó eseménykor még nem léteztek. A precedensek szükségszerűen visszaható hatályára mutatott rá már H. L. A. Hart »A jog fogalma« című könyvében (Herbert Lionel Adolphus Hart: A jog fogalma. Budapest, Osiris, 1995, 179.), és ez – mutatis mutandis – az alkotmánybírói precedensbíráskodásra is irányadó, még akkor is, ha az alkotmánybírói határozat nem ex tunc hatályú”. (Indokolás [80]).
- [62] Ugyancsak e párhuzamos indokolásban tértem ki arra, hogy a mércéket tekintve nincs különbség a klasszikus jogalkotói és rendesbírói normaképzés között: „[á]lláspontom szerint ezekben az esetekben a normaalkotás alkotmányos korlátaira vonatkozó mércéket kellene alkalmaznia az Alkotmánybírósnak, különös tekintettel az ad malam partem visszaható hatály tilalmára, amely elsősorban azt a vizsgálatot feltételezi, hogy a konkrét ügyben létrehozott és alkalmazott rendesbírói norma megfelel-e a szükségességi-arányossági tesztnek [ehhez hasonlóan és ezzel összefüggésben először lásd a 11/1992. (III. 5.) AB határozatot, ABH 1992, 77, 82.]”.
- [63] A rendesbírói normaalkotás további korlátjára is rámutattam korábban a 70/2006. (XII. 13.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben. Ebben az ügyben a bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. PJE határozat elbírálása kapcsán emeltem ki, hogy a bírósági normaképzés nem juthat el a törvényhozó hatalom elvonásához, a törvényrontó értelmezéshez, vagyis a desuetudóhoz, különös tekintettel azokra az esetekre, amikor a törvényrontó jogértelmezés egyben alapjog-korlátozást is eredményez.

- [64] A jelen ügy tehát – az én megközelítemben – nem azt az alkotmányossági kérdést veti fel, hogy a jogegységi határozat per se összeegyeztethető-e a rendesbíróóságok alkotmányos demokráciában betöltött szerepével, mivel az konkrét ügyeket dönt el in abstracto: anélkül, hogy azok a Kúria elé kerüljenek megfelelő (jogorvoslati) eljárásban, sőt, nem is az alsóbb szintű bíróságok ítélezési függetlenségének problémáját állítja előtérbe, hanem azt, hogy a parlamentáris hatalommegosztási [tehát nem a prezidenciális rendszerekre jellemző szigorúbb hatalmi ágak elválasztásán (separation of powers) alapuló] rendszer hogyan képes kezelni a szükségszerű bírói normaalkotás tényét. Erre – álláspontom szerint – az alkotmánybíróági felülvizsgálat hivatott, azaz a valódi alkotmányjogi panasz és a jogegységi határozat felülvizsgálata normatív értelemben, kényszerítően következne az Alaptörvény B) és C) cikkeiből, valamint az Alkotmánybíróóság feladatkörét meghatározó alaptörvényi szabályokból akkor is, ha azokról csak törvényi szinten rendelkezett volna a törvényhozás.
- [65] A fentiek alapján az Alaptörvény C) cikkének hatalommegosztási klauzulájából az Alkotmánybíróóság – a rendesbíróóságok ítélezési tevékenységét felülvizsgáló hatásköre is kényszerítően következik: hiszen az alkotmányos demokráciáknak – nézetem szerint – szükségszerű fogalmi eleme a(z alkotmány)bíróági alkotmányértelmezés végső jellege. [Az Alaptörvény megfogalmazásában: a „legfőbb ő” (vagy „végső értelmező”); az amerikai irodalomban „final arbiter” (<http://www.supremecourt.gov/about/constitutional.aspx>)]. Erre a 12/2013. (V. 24.) AB határozathoz fűzött különvéleményemben mind a klasszikus jogalkotás, mind pedig a rendesbíróági ítélezési tevékenység vonatkozásában világosan rámutattam. Mindezekre figyelemmel a konkrét ügyben az Alkotmánybíróóságnak a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és ex tunc hatályú megsemmisítését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének jogállamiság-klauzulájából levezethető tiltott visszaható hatályú szabályozás tilalmára kellett volna alapítania.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [66] Nem lehet vitás, hogy a többségi határozattal megsemmisített jogegységi határozat büntető ügyekben a visszaható hatály tilalmára tekintettel nem alkalmazható. Ezt az Alkotmánybíróóság kimondhatta volna olyan módon is, hogy a bírói kezdeményezést visszautasítja azzal az indokkal, hogy a bírónak a jogegységi határozatot nem kellett alkalmaznia, ezért a kezdeményezés egyik feltétele nem teljesült.
- [67] Ha viszont az Alkotmánybíróóság többsége úgy találta, hogy az indítvány érdemben tárgyalható, akkor döntésével meg kellett akadályoznia a jogegységi határozat alkalmazását büntető ügyekben. A többségi határozat ezt a hatást kiváltja, ezért – és csak ezért – azt támogattam.
- [68] Álláspontom szerint azonban ugyanez a hatás elérhető lett volna a jogegységi határozat kíméletével olyan módon is, hogy az Alkotmánybíróóság határozatának rendelkező részében a büntetőügyekben alkalmazás tilalmát mondja ki. Kétségtelen, hogy ilyen jogkövetkezményt az Abtv. látszólag nem ismer. A qui potest maius, potest et minus elv alkalmazásával levezethető lett volna, hogy ha az Alkotmánybíróóság jogosult a jogegységi határozat megsemmisítésére, azaz teljes kiiktatására a jogrendszerből, akkor jogosult a részleges alkalmazhatóság kimondására is.
- [69] A megsemmisítés helyett a büntetőügyekben alkalmazás tilalma azért lett volna célravezetőbb, mert a jogegységi határozat még csak nem is utal arra, hogy büntető ügyekben alkalmazni kellene, és ezt erősíti az is, hogy meghozatalában csak a Kúria közigazgatási kollégiuma vett részt (öttagú jogegységi tanács). Továbbá az Alkotmánybíróóság a jogegységi határozat közigazgatási ügyekben alkalmazhatóságát nem vizsgálta, és erre irányuló indítvány hiányában nem is vizsgálhatta. A közigazgatási joghatások tekintetében egyebekben osztom dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró különvéleményének okfejtését.
- [70] A fentiekől függetlenül nem értek egyet a többségi határozat indokolásának a bírói jogértelmezés hatáira vonatkozó álláspontjával, különösen az Indokolás [46]–[48] bekezdéseiben írtakkal. Az Alaptörvényből éppen a többségi határozattal ellentétes álláspont következik: minden norma értelmezésre szorul, a jogszabályok egyre növekvő száma és bonyolultsága ezt az értelmezési igényét folyamatosan növeli. Az ütköző ítéletek a kúriai értelmezést konkrétan is szükségessé tették. Az értelmezési igény tekintetében pedig a Kúria kifejezetten az Alaptörvénnyel összhangban álló álláspontot foglalt el. Ebben a tekintetben maradéktalanul egyetértek

dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleményének 1. pontjával, és dr. Kiss László valamint dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybírók párhuzamos indokolásával.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [71] Nem értek egyet a rendelkező rész 1. és 2. pontjával sem az alábbiakban kifejtett indokokra tekintettel.
- [72] 1. A többségi álláspont szerint „a KJE meghozatalakor a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó alaptörvényi felhatalmazás kereteit és elvonta a törvényhozói hatalmi ág jogkörét, ami az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének sérelmét eredményezte” (Indokolás [47]). Vagyis, a többségi álláspont szerint a Kúria túllépte a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteit, és a jogegységi határozatban foglalt értelmezésével valójában jogot alkotott. Véleményem szerint a Kúria jogértelmezése ilyen hibában nem szenved.
- [73] 1.1. Az Alkotmánybíróság a jogértelmezés megengedett alkotmányos kereteivel kapcsolatos álláspontját már a 35/1991. (VI. 20.) AB határozatban lefektette. Ebben hangsúlyozta, hogy „[a] törvényhozás valamely, az Alkotmány sérelmét nem jelentő hibáját általában jogalkalmazói jogszabály értelmezéssel kell feloldani” (ABH 1991, 176.). Emellett rámutatott arra is, hogy „meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – törvényi rendezése önmagában nem jelent alkotmányellenességet” (ABH 1991, 176.). A normaszöveg értelmezéstől függő ellentéte „alkotmányellenesség csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár” (ABH 1991, 176.).
- [74] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában hangsúlyozta azt is, hogy ha valamely jogszabályi rendelkezés egységes értelmezésének biztosítása az igazságszolgáltatás rendszerén belül szükségessé válik, az egységes joggyakorlat kialakítása a bíróságok, és elsődlegesen a Kúria feladata [Alaptörvény 25. § cikk (3) bekezdés]. A hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie. Ez következik a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 6. §-ából is, amely szerint „[a] bíróság határozata mindenkire kötelező”.
- [75] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 25. cikkével kapcsolatban – a fentiekben bemutatott gyakorlatának megerősítése mellett – kifejezetten hangsúlyozta azt is, hogy e cikk a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a bírósági hierarchia csúciszervének minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírósági szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat meghozatalának jogát – mint speciális jogosítványt – maga az Alaptörvény biztosítja a Kúria számára, amely így a jogszabályoknak egységesen és kötelezően alkalmazandó tartalmat adhat. Erre tekintettel megállapítható, hogy „a Kúriának a jogegységesítő funkció maradéktalan betöltése érdekében széleskörű jogosítványai vannak. Önmagában az, hogy a Kúria e hatáskörével élve jogegységi határozatokat hoz, még nem ellentétes a hatalommegosztás alkotmányos elvével, sőt éppen ellenkezőleg. Amennyiben a jogegységesítés törvényi feltételei fennállnának, azonban a Kúria a jogegységesítő funkcióját nem gyakorolná és jogegységi határozatot indokolt esetben nem hozna, abban az esetben merülhetne fel az, hogy az Alaptörvényben foglalt feladatának a legfőbb bírói fórum nem tesz eleget.” {11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}
- [76] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően kialakított gyakorlatában tehát – eddig – kifejezetten azt hangsúlyozta, hogy a bírói jogértelmezés kiemelt védelmet élvez, különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg, mert „[a] bírósági joggyakorlat egységének biztosítása nem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata, ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához”. {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [77] 1.2. Az Alaptörvénynek a korábbi szabályozáshoz képest új rendelkezése, hogy kifejezetten megjeleníti a jogértelmezés módszereit a bíróságok számára. Eszerint „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak” (Alaptörvény 28. cikk). A bíróságok jogértelmezésének alkotmányos kereteit az Alaptörvény hivatkozott

szabálya jelöli ki. E rendelkezés tehát előírja, hogy a bíróságoknak elsősorban a jogszabályok célja szerinti (objektív teleologikus) jogértelmezést és az alkotmánykonform értelmezést kell alapul venniük.

- [78] Az ún. objektív teleologikus értelmezés szerint a jogszabályok szövegét azok céljával összhangban kell értelmezni, feltételezve, hogy a jogszabályok a józan észnek megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában az értelmezésnek ez a módja valamely jogi norma (pl. adójogi norma) társadalmi rendeltetésével összeférő céljának vizsgálatával összefüggésben merült fel. Ezekben az ügyekben jellemzően az vált hangsúlyossá, hogy a jogszabály célja szerinti értelmezést nem a jogalkotói cél alapozza meg, hanem az érintett jogi norma, vagy egy jogintézmény társadalmilag kötött rendeltetése.
- [79] Az Alkotmánybíróság a 31/1998. (VI. 25.) AB határozatban elvi értelemben hangsúlyozta a jogintézmények célhoz kötöttségét, és erről az elvi alapról kiindulva elemezte az adó jogintézményének társadalmi rendeltetését. Ennek keretében rámutatott, hogy „[a]z Alkotmánybíróság megítélése szerint az adó elsődleges rendeltetése, hogy az adófizetés révén a természetes és jogi személyek [...] jövedelmi és vagyoni viszonyaiknak megfelelően hozzájáruljanak a közterhekhez, azaz megteremtsék a pénzügyi fedezetet az állami szervek fenntartásához, illetőleg – az állami újraelosztás révén – a különböző közérdekű feladatok ellátásához. Emellett azonban az adó – bár másodlagosan, de egyáltalán nem elhanyagolhatóan – az állami gazdaságpolitikának is fontos eszköze, amelynek segítségével a törvényalkotó direkt vagy indirekt módon orientálni tudja a gazdasági élet szereplőit azáltal, hogy bizonyos dolgokat vagy tevékenységi fajtákat adókötelezettség alá von, illetőleg nem von, továbbá adókedvezményben részesít vagy nem részesít.” (ABH 1998, 240, 246.)
- [80] 1.3. Álláspontom szerint a Kúria jogértelmezése a fentiekben kifejtettekkel összhangban áll, különös figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában azt hangsúlyozta, hogy a törvényhozás valamely hibáját általában jogalkalmazói jogszabály értelmezéssel kell feloldani. Ezzel véleményem szerint nincs összhangban az a többségi álláspont, amely szerint a Kúria jogértelmezése „az Alaptörvény 28. cikkéből nem vezethető le, [és] ellentétben áll a 25. cikk (3) bekezdésével is, amely a jogalkalmazás egységének biztosítására, és nem a jogalkotó vélt, vagy valós mulasztásának jogegységi határozattal történő korrigálására vonatkozó felhatalmazást tartalmaz”. Jóllehet, az Alaptörvény 28. cikkében foglalt rendelkezésnek valóban nem az a célja, hogy ezáltal a jogalkalmazás a jogalkotás hibáit folyamatosan „korrigálja”, ugyanakkor az abban meghatározott értelmezési szabályok a bíróságokat kötik. Az Alaptörvény 28. cikke kötelezően előírja, hogy a bíróságok a jogszabályokat azok céljával összhangban értelmezzék, akkor is, ha a norma egyértelmű rendelkezést tartalmaz, és akkor is, ha a normában foglalt rendelkezés ellentmondásos tartalmat hordoz. Következésképpen az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak „nem felhatalmazási szabályok”, hanem a bíróságokra kötelező, a bírói jogértelmezést meghatározó rendelkezések.
- [81] A fentiek mellett úgy gondolom, hogy a Kúria jogértelmezése megfelel az objektív teleologikus értelmezésnek is. Az Alkotmánybíróság éppen az adójogi normák értelmezésével összefüggésben hangsúlyozta, hogy azokat társadalmi rendeltetésével összhangban kell értelmezni. A Kúria pedig éppen ezt tette akkor, amikor megállapította: „[a]z alkotmányos tartalom jelen esetben a teherbíró képességhez igazodó adófizetési kötelezettséget jelenti. Azt a célt kell keresni, amelynek a mentén az alkalmazandó norma a jogrendszerbe illeszkedve képes hatását kifejteni, azaz érvényesülni. Így: mi az adó általános funkciója, mi az szja és az áfa funkciója, mi az a tárgyilagossá mérlegelés szerinti ésszerű indok, ami miatt az Szja. tv. alkalmazását vissza kell vezetni az Áfa. tv.-ben használt fogalomra.”
- [82] Ebből következően nem értek egyet azzal, hogy a jogértelmezés „eloldódott” az értelmezett jogszabálytól.
- [83] 2. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata szerint a normaszöveg értelmezéstől függő ellentéte „alkotmányellenesség csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár” [35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 176.]. Erre tekintettel kellett vizsgálni, hogy a Kúria jogértelmezése együtt jár-e az Alaptörvény valamely rendelkezésének a sérelmével.
- [84] Az indítványozó bírói tanács álláspontja szerint a Kúria „jogértelmezése lényegében visszaható jogalkotásnak is minősül”, ezért az Alaptörvény B) cikkét sérti.
- [85] Ennek a kérdésnek a vizsgálatával összefüggésben mindenekelőtt azt szeretném hangsúlyozni: az Alkotmánybíróság nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy az indítványozó bíró tanácsnak a jogegységi határozatot kell-e alkalmaznia, vagy sem, mert ez a kérdés a konkrét ügy szakjogi megítélését jelentené. Ugyanakkor annak a kérdésnek, hogy a KJE nem az adott, hanem általában a 2012. január 1-je előtt elkövetett – az 1978. évi IV. tv. 310. §-a szerint 2011. év december 31 napjáig adócsalással, ezt követően költségvetési csalással összefüggő – büntetőeljárásokban alkalmazandó-e, meghatározó jelentősége van. Álláspontom szerint a jogegységi határozat alaptörvény-ellenessége kizárólag akkor merülhet fel, ha annak valóban kihatása van a büntetőeljárásban a vád tárgyává tett cselekmény minősítésére.

- [86] 2.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogegységi határozat jogi normának minősül [70/2006. (XII. 13.) AB határozat]. Erre is tekintettel a konkrét ügyben nem hagyhatók figyelmen kívül a normaalkotás büntetőjogi garanciái, és az új büntető törvény visszaható hatályával kapcsolatban lefektetett alkotmányossági elvek.
- [87] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése tartalmazza a visszaható hatályú jogalkotásra vonatkozó alapjogi mércét. Ez az alkotmányos követelmény a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 2. §-ában és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 2. §-ában megállapított, a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezéseiben is testet ölt, amikor az enyhébb büntető törvénykönyvi szabályoknak a visszaható hatályú alkalmazását írják elő [ennek bírói gyakorlatából: pl. 3/2011. (X. 14.) BJE, EBD 2015.B.21., BH 2014.129., BH 2005.165., BH 2005.88., BH 2002.467.].
- [88] A hivatkozott rendelkezésekben és a bírói gyakorlatban egyúttal a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elve is megjelenik, amelyet az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a büntetőjogi legalitás alkotmányos elve alapján értelmezett. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság „[m]egállapította, hogy ezek nem egyszerűen azt jelentik ki, hogy a bűncselekményt törvényben kell tiltani, és törvényben kell büntetéssel fenyegetni, hanem általában azt követelik meg, hogy a büntetőjogi felelősségre vonásnak, az elítélésnek és megbüntetésnek kell törvényesnek és törvényen alapulónak lennie. [...] Alkotmányos jogállamban a büntetőjog nem pusztán eszköz, hanem értéket véd és maga is értékeket hordoz: az alkotmányos büntetőjogi elveket és garanciákat. A büntetőjog a büntetőhatalom gyakorlásának törvényes alapja és egyúttal az egyéni jogok védelmének szabadságlevele is. A büntetőjog értékvédő ugyan, de szabadságlevélként az erkölcsi értékek védelme körében nem lehet az erkölcsi tisztogatás eszköze. A nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege alkotmányos alapelvek, amelyeknek számos büntetőjogi szabály adja meg jogszerű tartalmát. [...] Az egyén alkotmányos szabadságát, emberi jogait nem csak a büntetőjog különös részének tényállásai és büntetési tételei érintik, hanem alapvetően a büntetőjogi felelősség, a büntetés kiszabás és a büntethetőség összefüggő zárt szabályrendszere. A büntetőjogi felelősség minden szabályának módosulása, alapvetően és közvetlenül érinti az egyéni szabadságot és az egyén alkotmányos helyzetét.” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 86.]
- [89] Egy másik ügyben az Alkotmánybíróság azt hangsúlyozta, hogy „[a] nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elveket megfogalmazó alkotmányos szabály a jogállamok egyik legnagyobb múltra visszatekintő garanciáját jeleníti meg: az állami büntetőhatalom gyakorlásának korlátját és gyakorolhatóságát övező feltételek előre megismerhetőségének követelményét. Ebből az is következik, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdéséből fakadó követelmények, így a visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás és jogalkalmazás tilalmának védelmi körébe tartozik a büntetőjog valamennyi olyan szabálya, amely az egyéni büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából jelentős.” Az Alkotmánybíróság e határozatában rámutatott arra is, hogy „[e]zzel egyező álláspontot képvisel az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata is, amely[nek] [...] értelmében a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elvek által nyújtott védelem nem szűkíthető le a büntetőjog különös részi törvényi tényállás elemeire és az abban foglalt büntetési tételekre, hanem felöleli a büntetőjogi felelősségre vonás valamennyi releváns szabályát [lásd például: 35/1999. (XI. 26.) AB határozat, ABH 1999, 310, 316.]. Így az alkotmányos jog által garantált védelem kiterjed a büntethetőségre, a büntetés kiszabás és ezen kívül valamennyi olyan büntetőjogi szabályra, amely a büntetőjog alkalmazása során az egyén alkotmányos szabadságjogait érinti.” [16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [33]]
- [90] 2.2. Az Alkotmánybíróság az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el a nemzetközi jogvédelmi mechanizmusok által rögzített jogvédelmi szintet. [61/2011. (VII. 13.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [33]] Erre tekintettel nem hagyhatók figyelmen kívül az Emberi Jogok Európai Egyezményében (a továbbiakban: EJE) foglaltak sem. Az EJE 7. cikk 1. pontja pedig kimondja, hogy senkit nem szabad elítélni olyan cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése idején a hazai vagy nemzetközi jog alapján nem volt bűncselekmény és nem lehet a bűncselekmény elkövetése idején alkalmazható büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Az EJE olvasatában az Egyezmény 7. cikkében foglalt garancia a jogbiztonság egyik elemeként az önkényes bűnüldözés, elítélés és büntetéssel szemben nyújt védelmet [erről részletesen: 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [38]].
- [91] Az EJE értelmezését felhasználja az Európai Unió Alapjogi Chartájának hasonló tartalmú 48. cikkét értelmező Európai Unió Bírósága is, amelynek gyakorlata szerint valamennyi tagállam közös alkotmányos hagyománya, hogy amennyiben a büntetés elkövetését követően a megállapítható büntetés enyhül, úgy az elkövetővel szemben az enyhébb büntetést szükséges kiszabni (többek között: C-387/02, C-391/02 és C-403/02. számú ügyek).
- [92] 2.3. Az adott ügyben a fentiekben bemutatott alkotmányos elvek mellett felmerül a büntető anyagi joghoz kapcsolódóan a kerettényállás alkalmazásának a jogbiztonsággal összefüggésben való vizsgálatának szükségessége.

- [93] Az Alkotmánybíróság az 1026/B/2000. AB határozatában mutatott rá először, hogy „a kerettényállásos kodifikációs technika önmagában és általánosságban nem alkotmányellenes. Az, hogy a büntető törvényben büntetni rendelt magatartás egy-egy elemének tartalmát nem maga a büntető törvény, hanem más jogág törvényei, vagy alacsonyabb szintű jogszabályai határozzák meg, önmagában nem sérti [a] jogállamiság követelményét. [...] [N]em lehet minden bűncselekmény esetén alkotmányosan előírt követelmény, hogy a Különös Részben szereplő bűncselekményi diszpozíció minden elemét maga a büntető törvény határozza meg (ABH 2003, 1296, 1299–1300.). Ezt az álláspontját az Alkotmánybíróság a továbbiakban több ízben is megerősítette {pl. 3077/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [7]}.
- [94] Önmagában tehát az a tény, hogy a büntető anyagi jogi szabályok kerettényállásokat tartalmaznak, nem vet fel alkotmányossági aggályokat. Az azonban alkotmányos követelmény, hogy a kerettényállást kitöltő normákra is tekintettel érvényesüljön a büntető jogi legalitás alkotmányos elve. Álláspontom szerint a konkrét esetben az alkotmányossági aggály alapvetően a keretdiszpozíciót kitöltő norma jogi jellegének megítélésére és visszaható hatályának kérdésére vezethető vissza.
- [95] 2.4. A régi Btk. 2. §-ának miniszteri indoklása egyértelműen rögzítette, hogy a Btk. Különös Részében egyes „keretrendelkezéseket kitöltő jogszabályok nem büntető jogszabályok, ezért ezek változására a 2. § általában nem vonatkozik. Kivételesen azonban ez a változás is figyelembe vehető, ha általa a büntető jogi védelem megszűnik.”
- [96] Ez a megközelítés ötvözte a büntető jog tudományában ismert két elméletet. Az egyik szerint a keretrendelkezéseket kitöltő más jogági, igazgatási normák a Btk. 2. §-a alkalmazásában büntető normának minősülnek, ezért azokra megkötés nélkül vonatkozik a visszamenőleges hatály szabálya (ún. azonosítási elmélet). A másik felfogás szerint a kerettényállásokat kitöltő normák nem büntető jogi normák, ezért e normák tekintetében fel sem merülhet a visszaható hatály kérdése (ún. megkülönböztetési elmélet).
- [97] A régi Btk. miniszteri indoklásában foglaltakat azonban csak részben tükrözte vissza a bírói gyakorlat (ld. a BH 1998.382. és a BH 1992.445. számon közzétett döntésekben megjelenő ellentétes álláspontokat). A Legfelsőbb Bíróság ezért jogegységi határozattal tette egyértelművé a bírói gyakorlatot, kimondva: „[h]a a Btk. Különös Részének valamely rendelkezése ún. keretdiszpozíció, és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan mérvű változás következik be, amely a kötelezettség megszüntetésével vagy a tilalom feloldásával az addigi büntető jogi védelmet megszünteti, e változás – a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével – a Btk. 2. §-ának második mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntető jogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg.” (1/1999. Büntető jogegységi határozat)
- [98] Ebből tehát az következik, hogy a keretkitöltő jogszabályok nem büntető jogi rendelkezések, és azok megváltozása esetén az új szabálynak nincs visszaható hatálya. Ez alól kizárólag az az eset jelent kivételt, ha a változás olyan mérvű, hogy az kötelezettség megszüntetésével vagy tilalom feloldásával az addigi büntető jogi védelmet megszünteti.
- [99] 3. Álláspontom szerint ezért a Kúria jogegységi tanácsa alappal indulhatott ki abból, hogy a jogegységi határozatban értelmezett norma büntető jogi relevanciával nem bír. A jogegységi határozat indokolása tartalmazza is, hogy „[s]emmilyen nem büntető jogi jellegű normán nem kérhető számon, hogy jogsértő magatartást feltételezve fogalmazza meg a norma hipotézisét”.
- [100] Ebből következően a jogegységi tanács összetételét nem a Bszi. 34. § (2) bekezdése alapján kellett megállapítani, hanem elegendő volt, hogy csak közigazgatási ügyzakba beosztott bírák vettek abban részt. Jóllehet ugyanakkor, ez ellentmondani látszik az Alaptörvény jogegységi határozatra vonatkozó azon rendelkezésének, amely szerint a jogegységi határozatok a bíróságokra kötelezőek [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés], valójában azonban a fenti érvek alapján nincs ellentmondás. Számos olyan, kifejezetten a büntető szakág területét érintő jogegységi határozat létezik, amely a jogági különbségekre tekintettel, tartalmánál fogva, nem alkalmazható a közigazgatási vagy a polgári eljárásokban, így például az élet és testi épség büntető jogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat.
- [101] 4. Mindezek alapján, úgy gondolom, hogy a KJE-ben értelmezett – keretdiszpozíciót kitöltő – norma nem minősül büntető jogi normának. Ebből következően a KJE alkalmazása elsődlegesen közigazgatási ügyzakban merül fel. A KJE – mint keretdiszpozíciót kitöltő norma – büntető ügyzakban történő alkalmazására az 1/1999. BJE-ben foglaltak szerint lenne lehetőség, amely azonban a KJE visszaható hatályát kizárja. Emellett, a büntető jogi felelősségre kiható és súlyosabb büntetést eredményező új norma visszamenőleges alkalmazhatóságát a büntető jogi legalitás fentiekben bemutatott alkotmányos elvei (nullum crimen sine lege, nulla poena sine

lege) is kizárják. Ebből következően nem értek egyet azzal, hogy az Alkotmánybíróság a KJE megsemmisítéséről rendelkezett.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás alkotmánybíró különvéleménye

- [102] A határozat rendelkező részének sem az 1., sem pedig a 2. pontjával nem értek egyet.
- [103] Álláspontom szerint a támadott KJE nem alaptörvény-ellenes, ezért azt az Alkotmánybíróságnak nem kellett volna semmisítenie. Emellett nem értek egyet azzal sem, hogy az Alkotmánybíróság a határozat rendelkező részének 2. pontjával elrendelte a jogegységi határozat alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [104] 1. Úgy vélem egyrészt, hogy a közigazgatási (speciálisan adójogi) tárgykörben meghozott KJE a büntetőeljárásokban – szemben a határozat indokolásában foglaltakkal – eleve nem alkalmazható és nem is alkalmazandó.
- [105] 2. Egyetértek a határozat indokolásában idézett AB határozat azon megállapításával, hogy „a »bírói jogalkotás« , amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével. [...] {11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [27]}”
- [106] Jelen közigazgatási jogegységi határozattal érintett ügyben éppen erről van szó. A jogszabályok közötti koherencia megteremtése elsősorban a jogalkotó feladata. Addig is azonban, ha az alkalmazandó norma nem egyértelmű, akkor „jogfejlesztő jogértelmezés” útján – például jogegységi határozat meghozatalával – a jogalkalmazónak lehetősége van a törvények közötti koherencia-zavar kiküszöbölésére. Az ilyen értelmezés éppen a hézagpótlásra, illetve az esetlegesen fennálló kollízió feloldására szolgál. Emiatt nem értek egyet a határozat indokolásának azon következtetésével, hogy nem jogalkalmazói, hanem törvényhozói feladat volna annak eldöntése, hogy egy jogszabály megfelel-e az időközben megváltozott gazdasági körülményeknek. Álláspontom szerint a jogalkalmazó – aki a gyakorlata során azonnal (a jogalkotónál általában gyorsabban és hamarabb) szembesül a körülmények megváltozásával – is megvizsgálhatja, sőt a helyes jogi minősítés érdekében minden esetben köteles megvizsgálni, hogy az alkalmazandó norma mennyiben célszerű és mennyiben illeszkedik a jogrendszer (a konkrét ügyben az adórendszer) más – éppen akkor hatályos – szabályaihoz.
- [107] Álláspontom szerint – a határozat indokolásában foglaltaktól eltérően – az Alaptörvény 28. cikkéből levezethető és a 25. cikk (2) bekezdésével sem áll ellentétben az, hogy „ha változnak a külső viszonyok (megváltozik a közgazdasági feltételrendszer, egyéb szabályok miatt a szöveg más kontextusba helyeződik) és a jogalkotó nem korrigál, akkor a bírói jogértelmezés során az Alaptörvény 28. cikke szerint lehetőség van a normaértelmezést a megváltozott viszonyokhoz igazítani.”
- [108] Úgy vélem, hogy a normaértelmezés megváltozott viszonyokhoz való igazítása nem vezet ahhoz, hogy a jogértelmezés „eloldódik” az értelmezett jogszabálytól, és nem sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében deklarált és az Alaptörvény államszervezetre vonatkozó rendelkezéseiben testet öltő hatalommegosztás elvét, sem pedig a B) cikk (1) bekezdéséből levezetett jogbiztonságot, sőt ellenkezőleg, azt mozdítja elő.
- [109] 3. Elfogadom a KJE azon álláspontját miszerint „nem lehet helytálló az a jogértelmezés, melynek révén a törvénnyel szembe helyezkedő ügyfél kedvezőbb adójogi helyzetbe kerül, mint a jogkövető. A rendeltetésszerű adózói magatartás elősegítését a jogegységi határozatban foglalt jogértelmezés szolgálja.” Maga a KJE is azt tartalmazza, hogy „az Szja. tv. 2011. évi módosítása a szabályokat megkerülő adózói magatartás miatt az egyébként világos szabályozást kívánta pontosítani abból a célból, hogy a jogellenes magatartás tanúsítása ne vezethessen adóelőnyhöz”. A törvény tartalma azonban nem ellentétes a jogegységi eljárásban vizsgált előírással. „A jogalkotó feltehetőleg azzal szembesült, hogy nem valódi feltétel egy olyan jogszabályi előírás, aminek betartása az adózó elhatározásától függ, és ez a jogszabály céljának érvényre juttatását veszélyeztetheti”. Mindebből tehát

az következik, hogy a Kúria által elfogadott értelmezés a jogszabályból már korábban is levezethető volt, és a jogszabály-módosítás ezt a jogértelmezést pusztán kétséget kizáróvá tette.

- [110] Mindezekre tekintettel álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak a KJE-t nem kellett volna megsemmisítenie és éppen a jogbiztonság védelmében, a lezárt jogviszonyok felülvizsgálatát sem kellett volna elrendelni.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [111] Nem tudom támogatni a rendelkező részi pontokat, és az indokolásban is egy kiegészítést látok szükségesnek.

- [112] 1. Megítélésem szerint a jelen esetben az Szja. 58. § (8) bekezdése a Btk.-ban szabályozott egyik büntető tényállásnak az egyik utaló szabályát tartalmazza az üzletszerűség megállapítása vonatkozásában, és ennek tiszta értelme szerinti egyik tényálláselemét kiemelve a Jogegységi Határozat kiterjesztette a Btk. e tényállásának kereteit. Ezzel a nullum crimen sine lege elvet sértette meg, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikkének (4) bekezdése mint az egyik büntetőjogi garanciát alaptörvényi szintre emelt. Ezen alaptörvényi garancia miatt csak a törvényhozó tudta ezt a dilemmát orvosolni a törvény módosításával, és a Jogegységi Határozat ezt nem tehette meg a törvénymódosítás előtti időszakra, mert ez szemben állt az Alaptörvény XXVIII. cikkének (4) bekezdésével. Az indítványozó azonban nem hivatkozta meg ezt az alaptörvényi helyet, és az indítványhoz kötöttség miatt az Alkotmánybíróság ezt nem bírálhatta volna el. A többségi határozat úgy lépett át az indítványhoz kötöttség elvén, hogy a demokratikus jogállamiságot deklaráló B) cikk (1) bekezdéséből – melyet meghivatkozott az indítványozó – levezett jogbiztonság elvéből tovább-levezetéssel is el tudott jutni a nullum crimen-elv sérelméig, és így hozta be az indítványból hiányzó megsemmisítési alapot. Ezt azonban veszélyesnek kell minősíteni, mert egyrészt ez a módszer az artikulált rendelkezésekből álló Alaptörvényt néhány általános formulára redukálhatónak tartva lényegében félretelhetővé teszi a tényleges alaptörvényi előírásokat, másrészt ezzel az Alkotmánybíróság megsértette az indítványhoz kötöttségének előírását tartalmazó Abtv. 52. § (2) bekezdését: „[a]z Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat a megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.”

- [113] 2. Nem tudom elfogadni az Indokolás III. részének 1. pontjában (Indokolás [23]–[25]) foglalt álláspontot sem az Alkotmánybíróság számára tiltott tárgyat rögzítő 37. cikk (4) bekezdésének itteni értelmezéséről. Az Alaptörvény 37. cikkének (4) bekezdése ugyanis a költségvetést, az adónemeket stb. érintő törvények Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát korlátozza számunkra, de itt ez fel sem merül. Itt épp az egyik ilyen törvény – az Szja. – egyik rendelkezésének egy Jogegységi Határozattal szembeni védelméről van szó, és nem e törvény Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatáról. Így téves álláspontnak kell minősíteni azt az indokolási érvet, hogy itt valóban felmerült a tiltott tárgy kérdése, és ettől csak azért lehetett most eltekinteni, mert az adott esetben nem törvényről, hanem csak egy ezt érintő jogegységi határozatról volt szó. Ez az érvelés csak összekuszálja az alkotmánybírák számára tiltott tárgyat jelentő szabályozási tárgy terjedelmét, és ez a jövőben bonyodalmakhoz vezethet.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró különvéleménye

- [114] Nem értek egyet a többségi határozat rendelkező részének első pontjában megfogalmazott jogkövetkezésménnyel, a KJE megsemmisítésével.

- [115] Mivel álláspontom szerint a KJE nem alaptörvény-ellenes, ezért nem értek egyet az Abtv. 45. § (6) bekezdésében foglaltak vizsgált ügyben való alkalmazásával, a jogerős bírósági határozattal befejezett büntető eljárások felülvizsgálatának az elrendelésével sem.
- [116] Véleményem szerint a többségi határozat indokolása alapján nem állapítható meg, hogy a KJE sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, illetve a C) cikk (1) bekezdését. A Kúria a KJE révén az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében hozta meg jogegységi határozatát, az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében foglaltak alapján.
- [117] A Kúriának mind a rendszertani, mind a teleologikus értelmezés alapján alapos oka volt arra, hogy az Szja. tv. 58. § (8) bekezdését akképp értelmezze, hogy a 2011. december 31-ig hatályos adójogi szabályozás szerint a gazdasági tevékenység keretében folytatott ingóvagyonárgy értékesítés üzletszerű, és utána az adózónak akkor is az Szja tv. 58. § (8) bekezdésében foglaltak figyelembevételével kell – az önálló tevékenységből származó jövedelem szabályai szerint – személyi jövedelemadót fizetni, ha az általános forgalmi adó alanyaként a bejelentkezést elmulasztotta, és így az általános forgalmi adó levonás joga nem nyílt meg.
- [118] Fontosnak tartom kiemelni azt az alaphelyzetet, amely a KJE meghozatalához vezetett. A Kúria Kfv.I. és Kfv.V. ítélkező tanácsai az ingó vagyonárgy átruházásának személyi jövedelemadó következményét meghatározó Szja tv. 58. §-át – ezen belül az 58. § (8) bekezdését – eltérően értelmezték, és erre tekintettel az ítélkező tanácsok között felmerült eltérő jogértelmezési kérdésben jogegységi eljárás lefolytatására volt szükség a jogalkalmazás egységességének és kiszámíthatóságának biztosítása érdekében. A jelen ügyben érintett jogszabályi rendelkezés [az Szja tv. 58. § (8) bekezdése] egyértelmű és világos szabályozást ad egy olyan alaphelyzetre vonatkozóan, amely az önkéntes jogkövetésre (jogkövető adózói magatartásra) épül. A jogalkotó a fenti törvényi szabályozás megalkotása során is természetszerűen abból indult ki, hogy az adózók jogkövető magatartást tanúsítanak és a gazdasági tevékenységük keretében végzett ingó vagyonárgy értékesítéshez kapcsolódóan az Áfa törvény hatálya alá történő bejelentkezési előírást betartják. Egyetértve a Kúria KJE-ben foglalt megállapításával semmilyen nem büntetőjogi jellegű normán nem kérhető számon, hogy jogsértő magatartást feltételezve fogalmazza meg a norma hipotézisét. Lényeges szempont azonban, hogy a KJE meghozatalát nem a jogkövető magatartást tanúsító, hanem a jogellenes magatartást megvalósító adózók tették szükségessé. Ezen adózók nem jelentkeztek be az Áfa tv. hatálya alá, adóbevallást nem nyújtottak be, illetve adót sem fizettek sem áfa, sem szja adónemben.
- [119] A Kúria álláspontom szerint a vizsgált esetben nem lépte át az igazságszolgáltatás, illetve a jogértelmezés számára az Alaptörvényben biztosított kereteit akkor, amikor az irányadó adójogi jogszabályok [az Szja tv., az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban együtt: Áfa tv.), valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.)] érintett rendelkezéseit egymásra, valamint az Alaptörvény 28. cikkére tekintettel akként értelmezte, hogy a törvényi előírásokkal szembe helyezkedő ügyfél ne kerülhessen kedvezőbb adójogi helyzetbe, mint a jogkövető személy. Mindezzel a Kúria a jogalkotó feltehető akaratának is eleget tett. A Kúria az érintett jogszabályi rendelkezéseket együttesen és egymásra tekintettel értelmezte úgy, hogy a nyelvtani értelmezésen túlmenően a teleologikus és a rendszertani értelmezés módszerét is alkalmazta a jogértelmezése kialakítása során. A Kúria az Szja tv. 58. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezést az Art. 1. § (7) és (9) bekezdésében, valamint az Szja tv. 1. § (4) bekezdésében foglalt alapelvi szintű rendelkezésekkel együttesen értelmezte, normaértelmezését visszavezette az említett alapelvekhez. Álláspontom szerint a Kúria a KJE-ben nem kötelezte a bíróságokat az Szja tv. 58. § (8) bekezdése utolsó mondatának a figyelmen kívül hagyására. Kizárólag az érintett bekezdés általa helyesnek ítélt tartalmát bontotta ki azokra az esetekre nézve, amikor az érintettek jogellenes magatartást tanúsítottak. Véleményem szerint a Kúria a KJE-ben kialakított jogértelmezése során az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően értelmezte – együttesen és egymásra tekintettel – a KJE-ben felhívott törvényi rendelkezéseket, jogértelmezése a vizsgált esetben a számára az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésben alkotmányosan felállított keretek között maradt.
- [120] Összegezve az álláspontomat úgy vélem, hogy a jelen ügyben nem fogadható el a formális, pusztán nyelvtani interpretációra alapított értelmezés. Az Szja. tv. 58. § (8) bekezdését a jogalkotó jogkövető magatartásra alkotta, ez tükröződik a norma nyelvi megformálásában. Ezért fordulhatott elő az, hogy a pusztán nyelvtani értelmezés egyes esetekben (nem jogkövető magatartást tanúsító személyek esetében) „abszurd” eredményre vezetett. Ilyenkor a céltételezéses (teleologikus), illetve a rendszertani értelmezés keretében kell az eljáró bíróságoknak megvalósítaniuk az Alaptörvény 28. cikkében előírt azon kötelezettséget, hogy a jogszabályt a józan észnek, a közjónak, erkölcsnek és gazdaságosságnak megfelelő tartalommal kell alkalmazni. Egyetértve a Kúria KJE-ben kifejtett álláspontjával magam is úgy látom, hogy alapvető jogállami elvekkel lenne ellentétes, ha a törvényes előírásokat figyelmen kívül hagyó jogalany egy adminisztratív kötelezettség önkényes megszegésével, az előírt bejelentkezés elmulasztásával a törvényi rendelkezés célját megghiúsíthatná. E ponton a tételes jogi norma tartalmának a fent hivatkozott törvényi rendelkezésekkel együttes és az alapelvi szintű szabályokkal összhangban

álló jogértelmezés útján való megállapítása nem lép túl a jogalkalmazói jogértelmezés alkotmányosan még elfogadható keretein.

- [121] A fentiekben foglaltak alapján véleményem szerint a Kúria a KJE-ben nem alkotott jogot, nem sértette meg sem a hatalommegosztás elvét, sem a jogbiztonság alaptörvényi követelményét, ezért a többségi határozat rendelkező részének egyik pontját sem támogattam.

Budapest, 2016. február 2.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 26/2016. (II. 8.) KE határozata kitüntetés adományozásáról

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés f) pontja, továbbá a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 18. § (1) bekezdése alapján – a miniszterelnök előterjesztésére –

egyedülálló kitaratást és lelkiert igénylő, Magyarország és a világ hosszútávutó sportjában egyaránt rendkivüli teljesítménye, valamint a családi élet, a hivatás és a sportolói helytállás egységén alapuló különleges életpéldája elismeréseként

dr. Lubics Szilvia, háromszoros Spartathlon- és kétszeres Ultrabalaton-győztes, ötszörös magyar bajnok hosszútávutó és ultramaratonista részére a

MAGYAR BECSÜLET REND

kitüntetést adományozom.

Budapest, 2016. január 20.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2016. január 21.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: VIII-1/00682-2/2016.

A köztársasági elnök 27/2016. (II. 8.) KE határozata bírói felmentésről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – lemondására tekintettel *dr. Kusztos Anett*et 2016. február 9-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2016. január 25.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00758-2/2016.

**A köztársasági elnök 28/2016. (II. 8.) KE határozata
bírói felmentésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – lemondására tekintettel *dr. Boleráczki Margitot* 2016. március 31-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2016. január 25.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00758-3/2016.

**A köztársasági elnök 29/2016. (II. 8.) KE határozata
bírói felmentésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – a bírói felső korhatár betöltésére tekintettel *Fluckné dr. Papácsy Editet* 2016. július 31-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2016. január 25.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00758-4/2016.

**A köztársasági elnök 30/2016. (II. 8.) KE határozata
bírói felmentésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 90. §-a alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – nyugállományba helyezés iránti kérelmére tekintettel *dr. Rakonczai Ilonát* 2016. július 31-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2016. január 25.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00758-5/2016.

**A Kormány 1022/2016. (II. 8.) Korm. határozata
a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő előirányzat-átcsoportosításról
és a 2015. évi költségvetési maradványok egy részének felhasználásáról**

A Kormány

1. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 21. § (6) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva 2402,9 millió forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XI. Miniszterelnökség fejezet, 32. Rendkívüli kormányzati intézkedések cím terhére, az 1. melléklet szerint;

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolás és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: a miniszterelnök kabinetfőnöke

Határidő: 2017. június 30.

2. az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 152. § (5) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva engedélyezi a XXI. Miniszterelnöki Kabinetiroda fejezetnél keletkezett 2015. évi, kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradványokból 4 028 270 ezer forint változatlan célú további felhasználását.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: azonnal

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.